

Het Koloniaal Weekblad

ORGAAN DER VEREENIGING „OOST EN WEST”

ADRES VOOR REDACTIE EN ABONNEMENTEN:
Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag
Telefoon 14519, Postgiro 14574

Opgericht 21 Maart 1900
door Kolonel
G. E. V. L. VAN ZUYLEN

ADRES VOOR ADVERTENTIËN:
N.V. Drukkerij Ten Hagen, Nobelstraat 20, Den Haag
Telefoon 11987 en 11988, Postgiro 17280

HOOFDVERTEGENWOORDIGER IN NED.-INDIË:
Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostk.

„Het Koloniaal belang is
een algemeen
Nederlandsch belang”

BIJ CORRESPONDENTIE DEN NAAM VAN HET BLAD
TE VERMELDEN

DIT BLAD LIGT TER RAADPLEGING EN LEZING OP DE LEESTAFELS DER OOST- EN WEST-INDISCHE MAILBOOTEN EN DER VOORNAAMSTE SOCIETEITEN, HOTELS, CAFE'S EN LEESINRICHTINGEN, ZOOWEL HIER TE LANDE ALS IN OOST- EN WEST-INDIË

Brunswick Panatropes-Radiolas-Records

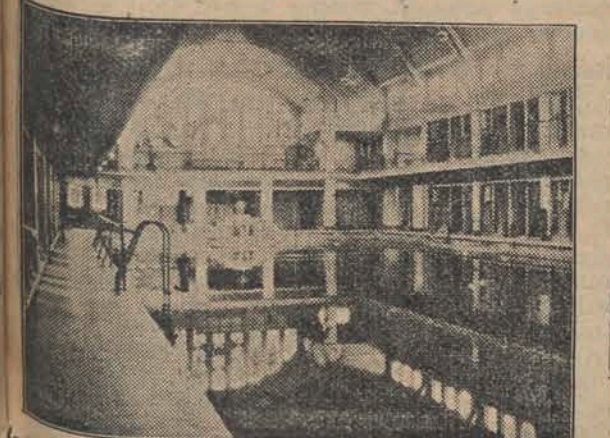
Directeur: J. PHILIP KRUSEMAN, Noordeinde 91, Den Haag, Tel. 14400

De toonaangevende Amerik. Phonograaf, de eenige machine, die ALLE (ook Edison en Pathé) platen met denzelfden weergever
vertelt. Op Brunswick Platen de beste Amerik. Bands en wereldartisten (o.a. Willem Mengelberg)

Wilt u eens luisteren in onze gehoorzaal? Onze sedert 15 jaren in Indië bekende Firma waarborgt coulante behandeling.

INHOUD: Nieuwe bomaanslagen te Soerabaja (teekening). — Düsseldorf-Bandoeng, door H. F. Tillema (vervolg). — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen: I. Uit de Europ. Pers. II. Uit de Ind. Pers. III. Uit de Chin. Pers. — Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Curaçao. — Uit den Verren Vreemde. — Ingezonden (Nog éénmaal: De Pygmeeën. Düsseldorf-Bandoeng). — Berichten der Afdelingen: Nijmegen. Mededeelingen: I. Van het Dagel. Bestuur. II. Van de Redactie, III. Van het Inform.-Bureau. — Mutatiestaat van 13 tot 19 Oct.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag. 5171
In de onmiddellijke nabijheid van de Electriche tramlijnen 3, 5 en 12.

Moderne inrichting, voldoende aan de hoogste eischen van hygiëne en comfort voor de bezoekers.
ZWEMBADEN - KUIPBADEN - DOUCHEBADEN
Abonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip- of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Firma W. H. DE RUITER
Wijnhandel - Gevestigd Anno 1893
Te Obrechtstraat 76 - DEN HAAG - Telef. 32581
Bekend en vertrouwd adres voor
PRIMA LIKEUREN EN GEDISTILLEERD
BIEREN EN BRONWATEREN

**Dansinstituut STATENKWARTIER
EWY DE CLERCQ**
Frankenstr. 5, DEN HAAG, Tel. 53506

Moderne Dansen
Cursussen en Besloten Clubs
Plastiek - Ballet
Heil- en
Schoonheidsgymnast.

Kleine Kinderkursussen met
individueel onderwijs. 5237

PROSPECTUS OP AANVRAGE

Instituut R. KUYPER
Amsterdam, R. Vinkeleskade 61, Tel. 27409
Gecomb. mondel. en schriftel. opleiding, met clublessen en privaattlessen in alle hoofdplaatsen.

M.O. Staathuishoudkunde en Staatsinrichting. Alle acten
Boekhouden (ook Staatspractijkdiplo) Gemeente-administratie. 2259

Prospectus met opgave van hoofdleiders en leeraren voor ieder vak en aanbevelingen van diverse autoriteiten op ec. en handelswetenschappelijk gebied, benevens proefles met examenresultaten op aanvr. kosteloos. De nieuw cursussen beg. thans.

Fa. v. ASMA VAN DONGEN
Lood-, Zink- en Sanitaire Werken 5114

TOONKAMER
EDISONSTR. 142, TEL. 33314
DEN HAAG

WONINGBUREAU EN ASSURANTIEKANTOOR „ACTIEF”

Koop- Verkoop- Huur- Verhuur- Administratie en Taxatie van Onroerende Goederen. Verstrekken 1e, 2e Hypotheken en Credieten. Sluiten alle Assurantiën. 5382

ARCHIMEDESTRAAT 41 :: TELEFOON 30244
Heeft geen Bijkantoren.

HAAGSCHE ASSURANTIE COMP.
VOOR BRAND ENZ. VAN 1805
HOOFDKANTOOR:
BEZUIDENHOUT 1 — DEN HAAG
BRAND ■ BEDRIJF ■ INBRAAK

Hoogere Burgerschool
5-jarige Cursus
(m.vorbereidingsklassen)
Instituut „Wullings”
VOORSCHOTEN

In verband met het Koninklijk Besluit van 13 Nov. 1923 is de afd. H.B.S. in Sept. 1924 na een gemeenschappelijke 1ste, 2de en 3de klasse gesplitst in TWEE AFDEELINGEN:

a. Wis- en Natuurkundige afdeling
b. Literair-Economische afdeling

Kost- en Schoolgeld f 1800.- t. f 2000.-

Tot heden slaagden:
276 leerlingen voor EIND-EX. H.B.S. 5-jar. C. (Wis- en Natuurrk. Afd.)

In Juli 1924 24 leerlingen (van de 24) voor Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)
In Juli 1925 21 leerlingen (van de 23) voor Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)
In Juli 1926 23 leerlingen (van de 27) voor Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Wis- en Nat. afd.)
In Juli 1926 7 leerlingen (van de 8) voor Eind-Ex. H.B.S. 5-jar. curs. (Litt.-Econ. afd.)

Bij de instelling van het School-Eindexamen werd het Instituut „Wullings” in 1921 aangegeven als een H.B.S. met 5-jarigen cursus overeenkomstig artikel 45-tredecies der Middelbaar-Onderwijswet.

Voorschoten, Juli 1926. 5164
De Directeur: H. WULLINGS.

BOUW-, WONING- en ADVIESBUREAU
„KLIMOP”
 LAAN v. MEERDERVOORT 592A - TELEF. 35739
 DIRECTIE: STEPH. CLAUS
DEN HAAG

Wij hebben **Te Huur 1e en 2e Etage**woningen bij 't Valkenboschplein te Den Haag voor slechts **f 35— per maand. f 420.— per paar.** Deze woningen worden opnieuw geschilderd en naar keuze behangen. Ze zijn zeer ruim m. flinke vierkante keukens. Spoed gewenscht. Verder **Te Huur en Te Koop** alle soorten **Woningen en Huizen.** Ook elders. Inlichtingen worden gaarne kosteloos verstrekt door **STEPH. CLAUS, Directeur** Bouwbureau „KLIMOP” - Telefoon 35739.

RECHTSKUNDIGE BUREAUX VAN DER GEER

ADVIES- EN ADMINISTRATIE-BUREAU
 WITTE DE WITSTRAAT 79 - DEN HAAG - TEL. 34325

INFORMATIES - BELASTINGZAKEN
 REQUESTEN - HUURCONTRACTEN
 RECHERCHEZAKEN - ECHTSCHIEDINGEN
 VERDEDIGING IN ALLE STRAFZAKEN
 Behandeling van alle **RECHTZAKEN** door geheel Nederland
 Relaties door geheel Europa en Ned. Indië
 Onze Bureaux tellen onder hare cliënten de grootste zaken van Den Haag
 ADVIES f 1.— Contrôle toegestaan ADVIES f 1.—

J. F. SNOECK, Zeestraat 51-53
DEN HAAG TELEFOON 13000

**Electrische- Gas- Kolen-
 Haarden - Kachels - Fornuizen**
 Vertegenwoordiger van de
**N.V. Spaarkachel- en Haardenfabriek
 voorheen E. SMIT Jzn.
 HEERENVEEN**

RADIO ONTVANG-INSTALLATIES

worden tegenwoordig in een zoo groote verscheidenheid en soorten aangeboden en gemaakt, dat het een leek vrijwel onmogelijk is te besluiten, welk toestel men zal kiezen. De door ons gefabriceerde toestellen voldoen aan zeer hooge eischen en wij geven een **onbepaalde garantie** op elk toestel wat constructiefouten betreft. Mocht U een toestel wenschen aan te schaffen laat U ons dit dan even weten, en wij zullen U **vrijblijvend** zonder eenige verplichting offerte maken alsmede demonstreeren.

**FABRIEK EN LABORATORIUM VOOR RADIO
 TECHNISCH ONDERZOEK**
 Alexanderlaan 25 5301
 Hilversum - Tel. Int. 1630
 Directie: BONTEKOE IRVING

Het goede publiek
 (zowel junioren als volwassenen) kan thans in een passend milieu
Steno - Typen - Talen - Boekhouden
 leeren aan het bekende Instituut
SCHOEVEERS Stadhoudersplein 3, DEN HAAG
 Nic. Witsenstraat 3, AMSTERDAM

Nieuwe bomaanslagen te Soerabaja

Dames, in 't Geweer!

„Bij de begrotingsbeschoouwingen in den Volksraad is de Soerabaja burgerwacht nog eens ter sprake gekomen. Uit een mededeeling van heer TALMA, den voorzitter van den Java-Suiker-Werkgevers-Bond, bij die gelegenheid dat er zelfs een damesburgerwacht in de maak is.” („N. R. Ct.” 15-7)

Teekening voor het Kol. Weekblad.

Düsseldorf—Bandoeng

door
H. F. TILLEMA.
 (Vervolg).

Opzet en indeeling; wijze van tentoonstellen.

Ik zal nu wat vertellen van de indeeling en den opzet, de manier waarop men het doel heeft trachten te bereiken.

Men voelde, dat men met de oude methode van tentoonstellen moest breken. Menschen, gewend aan telefoon, telegraaf, D trein en vliegtuig, bioscoop en radio, zou men onmogelijk kunnen trekken met tabellen, curven, grafische voorstellingen e.d. Daarom was het noodig voor groote afwisseling te zorgen. Cijfers, die ten slotte onontbeerlijk zijn, wisselde men af met diorama's, panorama's, plastische voorstellingen en modellen. Men bracht leven, actie in de tentoonstellingsruimten. Levendig gekleurde beelden, vroeger in kleine poppenkamer-tjes tentoongesteld, toonde men in ware grootte, in echte kamers van „rabbitzbouw” en in beweging. Zoo kreeg de massa er belangstelling voor, werd er door aangetrokken, ze bleef er bij stilstaan om te zien en te leeren. Dit kon alleen verkregen worden door nauwe samenwerking van wetenschap met kunstenaars en technici van de meest verschillende richtingen. Alle groote zalen en hallen zijn van eenvoudige architectuur, zoo eenvoudig als 't maar kon. Alles ademt eenvoud, ernst. Hier en daar bieden architectonische brandpunten echter weldoende afwisseling. Door dien eenvoud wordt de aandacht niet van het tentoongestelde afgeleid.

In haar uiterlijk vormt de tentoonstelling een duidelijk geordend, overzichtelijk geheel. Van af den boulevard langs den Rijn ziet men het uitgestrekte relief van de groote gebouwen. Vooral des

avonds, als de electrische verlichting de strepen en eenvoudige lijnen der gebouwen accentueert, is het gezicht verrukkelijk schoon.

Was het doel van vroegere tentoonstellingen een overzicht van den stand der industrie te geven (Parijs 1900) en daardoor nieuwe afzetgebieden te krijgen, kooplust op te wekken, te verkoopen, nu wenscht men iets anders, want daarvoor is men thans de „Messen” of jaarbeurzen. Men wenscht men te leeren. Dit is de nieuwe richting en men mag zeggen, dat de Gesolei-mannen er geslaagd zijn, dit nieuwe begrip in toepassing te brengen.

Hoe zou Heinrich Heine Bandoeng hebben gevonden?

Naast het nuttige toont men ook het mooie, meest beroemde Düsseldorf Heinrich Heine eens gezegd: „De stad D. is zeer schoon, en wanneer men in de verte aan haar denkt en er toe nader geboren is, wordt het iemand wonderlijk te moede. Ik ben er geboren en het is me, als „müsste gleich nach Hause gehen”. 's Avonds, als de lichten verdwijnen, de vormen zich tot massa's scharreballen, als wit licht de lange strepen van de gebouwen der gebouwen tegen den zwarten hemel en den breeden donkeren stroom afteekent, als een machtige fontein op de „Festplatz” in bonte kleuren men als een groote sprookjesbloem opbloeit op den Rijn het vuurwerk schittert, dan is de tentoonstelling wonderlijk schoon! Bandoeng heeft de Rijn, Bandoeng heeft geen Heine voortgeboren. Bandoeng zal niet de grootsheid der Gesolei bereiken, maar wat Düsseldorf niet heeft en wat stad onmogelijk krijgen kan, dat zijn de heerlijke sprookjesachtige avonden, de tropische entourage. Zie, als ik daaraan denk, dan wordt het ook wonderlijk te moede. Ik ben er niet geboren, maar toch als ik er aan denk... dan is het als „müsste gleich nach Bandoeng gehen”. Wie eens onder de palmen heeft gewandeld, wie eens een tropisch

Rusthuis „EIGEN SFEER”
V. BOETZELAERLAAN 205 DEN HAAG
 Opname van rustbehoevende en herstellende patiënten
 Mevr. COELÉ-BOOGAERDT, Gedipl. Verpleegster

MULOSCHOOL VOOR MEISJES der VEREENIGING VAN SPEYKSCHOOL

Van Speykstraat 34 - 's-Gravenhage

INSCHRIJVING van leerlingen v. d. nieuwen cursus elken dag van 2-4 uur, behalve op Woensdag en Zaterdag.
Opleiding voor H.B.S., Gymnasium en Lyceum in klasse 1-6 (met Fransch).
Opleiding voor eindexamen Mulo A en B in klassen 7-10.
Prospectus op aanvraag te verkrijgen aan de school. De Directrice: G. W. RUIJNEN.

maannacht op zich heeft doen inwerken, denkt aan dit alles met weemoed terug! Zoo iets onbeschrijfelijk teers en moois dat kent men hier niet!

Om niet te veel met cijfers te werken, vertel ik slechts, dat de tentoonstelling \pm 3 K.M. lang is, een oppervlakte heeft van 40 H.A., dat de gebouwen een oppervlakte beslaan van 120.000 M², dat men vanuit het hoofdstation het terrein, dat 11 toegangen heeft, kan bereiken met 5 verschillende trams, waarvan er één uitsluitend naar het tentoonstellingsterrein rijdt.

Voor al aan de industrie dankt de Gesolei veel. Het zou zonder haar niet mogelijk geweest zijn, de verschillende wetenschappelijke vakgroepen tot stand te brengen. Bij t.b.c. b.v. moesten lighallen, sanatoria, enz. zoo mogelijk in natura worden gevonden, om naast het wetenschappelijk materiaal het leekenpubliek een volkomen beeld te kunnen geven. Overal, waar het maar eenigszins mogelijk is, heeft men aan de wetenschappelijke afdeling de industriele nauw verbonden. Ook industrieën zijn er op de Gesolei, die een gesloten beeld geven van hun bedrijf. Bovenaan staat de firma Henkel, die den productieweg van de uit sanitair oogpunt zoo belangrijke zeep, van de ruwe grondstoffen tot den verkoop van 't bereide product toe, toont. De stand dier firma was buitengewoon interessant en trok massa's publiek. Dit was trouwens 't algemeen het geval met stands van industrieën. Hoe dit komt? Eenvoudig omdat de zakenman al lang de kracht en de macht van propaganda kent, er geld voor over heeft en weet, dat slechts de vakman in staat is goede reclame te maken.

Practische reclame hoog noodig.

De reclame is uitgegroeid tot een wetenschap. Tal van handboeken zijn er over geschreven, die men moet bestudeeren om die kunst te beheerschen. Dat heeft de leiding der Gesolei begrepen, maar niet alle tentoonstellers hebben 't ingezien. Welk nemelsbreed verschil b.v. in de propagandateliteratuur, wat uitvoering en aantrekkelijkheid betreft, tusschen die van verschillende wetenschappelijke instellingen en industriele firma's. Daar voddig papier, dat afstoot, slechte druk, die niet tot lezen uitnodigt, hier keurige boekjes, kostelijk geïllustreerd, die vragen, uitnodigen om van den inhoud kennis te nemen. Het is wel jammer, dat men in hygiënische kringen nog niet weet, dat het maken van propaganda, van reclame, van publiciteit eischt den man, die op dit gebied vakman is. Men zal geen hygiënist tot veldheer benoemen, omdat dit de kunst van strategie vereischt, die hij niet verstaat; welnu, propaganda maken is ook strategie, vereischt ook het maken van een plan de campagne, vereischt ook kennis van verschillende wapens, de gave ze harmonisch te doen samenwerken. Geen oorlog wordt gewonnen door één wapen, en zoo zal de gezondheidsleer ook niet onder de menschen komen door één wapen, 't zij film, tentoonstelling, voordracht, onderwijs aan de jeugd, boekjes, platen, enz., enz., maar pas door het harmonisch samenwerken, op één punt geconcentreerd doel. Men bedenke, dat bijbrenging van sanitair inzicht en handelen opvoeden beteekent en dat men een massa niet overtuigt met enkele voordrachten, het toonen van enkele films enz., maar dat reclame vereischt volharding, jarenlang achter elkaar! Wie in Indië een bepaald „tjap“ kent, drinkt of eet, zal door enkele advertenties, door enkele propagandaboekjes of -blaadjes er niet van worden overtuigd, dat zijn tjap niet het beste is! Dit geldt voor de hoogst ontwikkelde zoowel als voor de massa! Ik kan er van meepraten! Als men dus denkt, dat b.v. de mijnwormbestrijding populair kan worden door enkele voordrachten e.d. heeft men 't vierkant mis! Een vakman-reclame-man weet beter! Het zou dan ook zeer wenschelijk zijn, om aan den Dienst der Volksgezondheid een deskundige te verbinden, die in nauwe samenwerking met de wetenschappelijke leiding belast werd

met de opdracht hygiëne onder de menschen te brengen. De medicus-hygiënist heeft die kunst niet geleerd, zoodat teleurstellingen niet uitblijven. Dit wordt dan geweten aan de bevolking, die men heeft willen bereiken, terwijl de diepe oorzaak ligt bij hen, die noch door opleiding noch door studie in staat zijn om hun „koopwaar“ (gezondheid) aan den man te brengen! Dit leidt tot teleurstellingen en daardoor tot onthouding, het niet treffen van maatregelen, zeer tot schade van land en volk.

Düsseldorf en Bandoeng nogmaals.

Het verarmde, langeslagen Duitsland heeft kans gezien een expositie in elkaar te zetten, die imponeert, die allen, die er komen zegt: volksgezondheid is volkskracht, is iets grootsch, iets machts, iets moois! 15000 menschen hebben er aan gewerkt! Vijftienduizend menschen, waarvan verreweg het grootste deel anders werkloos zou geweest zijn, want in Duitsland heerscht veel werkloosheid. „Wir Deutsche müssen arbeiten,“ klonk het 's avonds over het terras vanuit een zaal, waar geconfereerd en gespeechd werd. Wij, een paar kennissen en ik, die er zaten te genieten van den hemelsch mooien avond — de eerste in 1926! — hoorden het. We keken elkaar aan en zeiden: „t Zijn kerels, die Duitschers. Ze weten van aanpakken en wat ze hier aangepakt hebben is niet alleen groot, maar ook mooi!“ De groote lichtlijnen van den Rijnbrug weerkastten in den Rijn, de Rijnboulevard met zijn machtige gebouwen, ook verlicht, deden me denken aan den heerlijken avond toen het N. I. S.-gebouw te Semarang ook zoo verlicht was. 'k Piekerde en mijmerde, 'k zat weer in den Oost en 'k dacht: „k Wou, dat allen, die in Indië wat te zeggen hadden, 't ook eens konden zien. Wat zou dat goed zijn!“ Indië, dat niet langeslagen is, dat niet verarmd is, dat niet heeft geleden onder den oorlog, dat geen millioenen werkers heeft verloren, dat geen honger heeft geleden! Dan zullen ook zij voelen, dat er in Indië iets grootsch gedaan moet worden, dan zou men er niet kibbelen over voorrang e.d., zooals de kranten melden; maar men zou door eendrachtige samenwerking van stad, provincie, gewest, gemeente, cultures, handel, industrie, een Indische „Gesolei“ scheppen, weliswaar kleiner, en aangepast aan andere toestanden, maar toch grootsch en flink en goed! Dan zou men met graagte meer tonnen gouds aanbieden (de Gesolei in het verarmde Duitsland heeft ettelijke millioenen gekost) waar men nu, volgens kabar angin, met groote moeite enkele tienduizenden moet afbedelen!

Dat men op de Gesolei ook door andere middelen dan subsidies en bijdragen de groote kosten tracht te dekken, ligt voor de hand. Daarom heeft men aan de industriele belangrijke concessies gedaan. Zoo ziet men b.v. in de afdeling lichaams-oefeningen vliegmaachines, die beter op hun plaats waren geweest in de afdeling verkeer. Hierdoor komt de arbeid van vereenigingen op sportief gebied minder goed tot zijn recht, wordt de aandacht te veel afgeleid.

(Wordt vervolgd.)

Van Week tot Week.

Dinsdag 12 tot Maandag 18 October.

Samenkomst Indische Landbouwtechnici. Onder voorzitterschap van Prof. J. van Baren zal de 8ste samenkomst van Indische landbouwtechnici met verlof, plaats vinden te Wageningen op Dinsdag 7, Woensdag 8 en Donderdag 9 December a.s. Op het programma staan voordrachten van Mr. J. Geritzen, oud-Directeur der Javasche Bank, over *Indisch financieel perspectief*; van Prof. Dr. J. Jeswiet over: *Toenemende suikerproductie in verband met rietsselectie*; van den heer J. Sibinga Mulder, oud-Directeur van het Departement van Landbouw, over: *De beteekenis van en de Staatszorg voor het vee in den Oost-Indischen Archipel*; en

HERMAN C. JEDELOO

Juwelier

Noordeinde 100 Telef. 10349

'S-GRAVENHAGE

VERSCHENEN:

DOOR DE LUCHT NAAR INDIË

door

A. N. J. THOMASSEN A THUESSINK V. D. HOOP met 112 illustraties op kunstdrukpapier naar foto's, tijdens den tocht genomen en talrijke routekaartjes.

PRIJS: ingenaaid f 5.25; in Prachtband f 6.90

Zendt per omgaande uwe bestelling aan

N.V. KONINKL. NEDERL. BOEK- EN KUNSTHANDEL
VOORHEEN M. M. COUVÉE

Laan v. Meerderv. 35 - DEN HAAG - Telefoon 35752

Filialen:

Klimophof 14, Tel. 35563 Theresiastr. 108a, Tel. 72444

HERMAN MIDDENDORP

HET ZWARTE VENSTER

MET BANDVERSIERING VAN JOH. L. TER VEER.

Ingenaaid f 3.25, gebonden f 4.50.

„... Middendorp heeft den waren toon getroffen. Nergens hindert ons een valsch geluid. Hij is noch sentimenteel, noch stoort ons een te realistische uitweiding of noodelooze mooi-schrijverij.“

Frits Lapidoth in *De Nieuwe Courant*.

„... Hoe dan ook, dit boek van Herman Middendorp is moeilijk te vergelijken met de hedendaagsche literaire verschijningen. Het is geen psychologische roman, gelukkig niet, en het is, wat zuiverheid van geest betreft, bijna niet aan te nemen als een schepping van dezen tijd.“

Johan Koning in *De Indische Courant*.

Uitgave v. d. N.V. „ADI POESTAKA“, Den Haag

Electrische- en
Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
GEZ. v. D. BOSCH & Co.

Dirk Hoogenraadstr. 168, Scheveningen

Eigen waterinstallatie
Beslist zacht water

ZENDT PRIJSCOURANT OP AANVRAAG

Speciaal ingericht voor het wasschen van
GORDIJNEN en FIJNGOED

H.H. SECRETARISSEN der afdelingen worden er nogmaals beleefdelijk aan herinnend dat in de verschillende rubrieken van het K.W. steeds namen voorkomen van personen die in aanmerking komen om voor het lidmaatschap der Vereeniging te worden aangezoekt.

Zang, Hygiën. spreken

Declamatie - Ademgymnastiek
Behandeling van spraakgebreken

HENRIETTE J. ALMA

Gewezen assist. van Jeanne van Oldenbarnevelt, Berlin.

Spreekuur DINSDAGS en VRIJDAGS 1 tot 2.

Sweelinckstraat 185 - 's-Gravenhage

Aanbevelingen van H.H. Doktoren.

5776

HUISBRAND

HAAGSCHE BRANDSTOFFENHANDEL

H. V. BEUSICHEM JR.

THOMSONLAAN 113, h. Valkenboschik., Tel. 36409

INDUSTRIEKOLEN

ZIJT GIJ ABONNEE ?

van het rijk geïllustreerde en op zwaar kunstdruk in dubbelfoon-inkt gedrukte Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË OUD EN NIEUW

Zoo niet, vraagt dan gratis proefnummer aan bij de Administratie Prijs per jaargang f 20.— te voldoen in halfjaarlijkse termijnen van f 10.— Jaargang IX (Mei 1924—1925) bevatte o.a. bijdragen van: Dr. H. P. Berlage, Prof. T. J. Bezemer, B. P. Bremmer, Prof. Dr. Karl Döhring, Anne Hallema, Dr. F. W. T. Hunger, S. Kaff, Prof. Dr. N. J. Krom, W. O. J. Nieuwenkamp, Joh. F. Snelleman, V. I. van de Wall, Dr. P. Wirz, Dr. Karl With e.a., benevens talrijke boekbesprekingen.

DRUKKERIJ TEN HAGEN

NOBELSTRAAT 20 - DEN HAAG - TEL. 11987

De kl. Opvoedingstehuizen

te Amersfoort en Noordwijkerhout, zijn bestemd voor kinderen uit intellectuele kringen, die buiten de ouderlijke zorgen moeten worden opgevoed. Huiselijk beschaafd milieu, groote eenvoud, gezonde huizen, goede voeding, zorgvuldige behandeling. Inlichtingen te bekomen bij

HET BESTUUR:

C. M. v. DISSEL, Presidente, Kinderhuis „t Hoogt“ Noordwijkerhout.

M. KAARS SYPESTEYN, Secretaresse, H. A. G. ELINK SCHUURMAN, Penningm.-Accountant, Keizersgracht 574, A'dam.

Mr. F. A. G. v. WALSEM, J. C. HIETINK, Ged. Stud. Comm. O. en W. Correspondente voor Indië: Mevr. F. v. HOUWINGE-BLAAUW, p. a. Agentschap B. P. M. Semarang.

VERSCHEENEN:

NOTO SOEROTO

NIEUWE FLUISTERINGEN

(IN RHYTHMISCH PROZA)

MET PORTRET VAN DEN DICHTER

BANDVERSIERING VAN IR. G. FRIEDHOFF, ARCH.

Gedrukt op Oud-Hollandsch papier en genummerd van 1—500.

Alleen gebonden verkrijgbaar.

Prijs f 3.50.

Reeds bij het verschijnen als bijdragen in *Oedaya* schreef *Het Vaderland*: — „die zich in vorm en wezen volkomen harmonisch aansluiten bij de vroeger door Noto Soeroto gepubliceerde Fluisteringen van den Avondwind, en deze dikwijls nog overtreffen in innigheid van toon, rijpheid van klank en diepte van zuiver gevoel.“

Uitgave v. d. N. V. „ADI-POESTAKA“, Den Haag

Dames-Kapsalon „Marcel“

SPECIALE MASSAGE-INRICHTING

MANICURE 5276

NOODIGEN U BELEEFD TOT EEN BEZOEK UIT

W. M. HENKELMAN & MIEN VAN ES

CAAN VAN NECKLAAN 19, RIJSWIJK (Z.-H.)

TARIEVEN	
Wasschen, Ond.	f 1.25
Onduleeren	f 0.75
Wasschen	f 0.75
Wasschen, Ond. p. abn.	f 10.—
Wasschen, Knippen, Ond.	f 1.75
Massage	f 1.—
Manicure	f 0.75

van Prof. E. van der Stok over: *De vooruitzichten der landbouwvoortbrenging in Ned.-Indië.*

Op Vrijdag 10 December heeft een excursie plaats naar de Philips fabrieken te Eindhoven met voordracht en demonstraties.

Plannen voor een mail-vliegdiensl. De Ned.-Indische Vereeniging voor de Luchtvaart heeft, naar het Haagsche Aneta-bureau meldt, het plan opgevat, bij wijze van proef en propaganda, in samenwerking met den Marine-vliegdiensl in Ned.-Indië, Het Comité Vliegtocht Ned.-Indië te 's-Gravenhage en den Rotterdamschen Lloyd, een mailvliegtocht te doen verrichten tusschen Sabang en Tandjong Priok, resp. Soerabaya, in aansluiting op de mailboot, die daar uit Europa zal aankomen en naar Europa zal vertrekken.

Met het oog op het seizoen en de voorbereidingen, welke in Indië nog noodig zijn, zal echter met de uitvoering van dit plan eerst het volgend voorjaar begonnen kunnen worden.

Voor de slachtoffers der aardbevingen ter Sumatra's Westkust. De tiende en laatste verantwoording van de Amsterdamsche Commissie wijst een bedrag aan van f 71.044.—.

De communistische actie. Serang, 14 Oct. (Aneta).¹⁾ In verband met de communistische actie in het Bantamsche, waarvan een Aneta-telegram van 16 Augustus melding maakt, zijn reeds 60 verdachten gearresteerd.

Schandelijke behandeling van contract-arbeiders. Medan, 13 October (Aneta). — De ten laste legging tegen den Japanschen assistent, die optrad als administrateur van Poeloe Mandi (bij Kisaran, Asaham, Sum. O.-kust), bevat twaalf feiten, gepleegd tusschen April en Augustus. Hieronder zijn feiten van vrijheidsberoving, het naakt doen uitkleeden, het met paardemest en menschelijke faecaliën doen insmeren en opeten.

Medan, 14 Oct. (Aneta). Een Japansche Plantersvereniging voor de Oostkust van Sumatra is opgericht met het doel verbetering te brengen in de toestanden op de Japansche ondernemingen.

Luit.-Kolonel D. la Feber † Te 's-Gravenhage is, in den ouderdom van 74 jaar, overleden de gepens. luitenant-kolonel van het O.-I. Leger, D. la Feber.

De Legercommandant gepensionneerd. Bij Kon. besluit is aan Harer Majesteits adjudant in buitengewonen dienst, den luitenant-generaal, commandant van het leger en hoofd van het departement van oorlog in Nederlandsch-Indië, K. F. E. Gerth van Wijk, op zijn verzoek, met ingang van 2 November 1926, eervol ontslag verleend uit den militairen dienst, onder dankbetuiging voor de vele en gewichtige diensten, door hem aan den Lande bewezen.

De opleiding voor Indisch ambtenaar. Men meldt uit Leiden aan de N. R. Ct.: Van de 51 aangewezenen voor opleiding tot Indisch ambtenaar hebben zich 46 laten inschrijven te Leiden en slechts 5 te Utrecht.

Universitaire examens. Leiden. Doctoraal ex. Indisch recht H. C. Hartevelt, N. A. de Haart, F. J. Muller, J. Allaart.

Wageningen. Cand.-ex. Koloniale boschbouw D. A. Boon. — Ing. ex. Koloniale boschbouw A. H. van Bodegom, W. C. A. Linn, Chr. J. Mol, L. de Rijke, J. H. van Tuil, H. P. Uittenbogaard.

Rotterdam. Bevorderd tot doctor in de handelswetenschap H. F. Jacobs, op proefschrift: *De geldvoorziening van Ned.-Indië.*

Kazerne-rellies. Magelang, 16 Oct. (Aneta). 75 Timoreesche soldaten vielen de kazerne van de Javaansche soldaten aan met klewang en steenen. De versterkte wacht loste met scherp een salvo in de lucht, waarop de Timoreezen gekalmeerd terugtrokken. De wacht is verdubbeld en onder commando van een officier gesteld. Er zijn twee gewonden; deuren en ramen werden vernield. De aanleiding tot alles is een vrouwenkwestie.

Voordrachten over Indische onderwerpen te Leiden. De in een vorig Nr. aangekondigde lezingen van 1e. Mr. dr. W. M. G. Schumann over: „Praktijk van den Volksbond“; 2e. Dr. G. van Genderen Stort over: „Leven en werkring van den Euro-

peeschen arts in Indië“; en 3e. J. F. E. Ein over: „De stoffelijke en geestelijke ontwikkeling van Suriname“ zijn dezer dagen gehouden. (Voor een overzicht zie men het „Vaderland“ van 13 15 Oct.).

Schenking van Ind. ethnographica. De Ned. Staatsrant meldt: Het Rijks Ethnographisch Museum heeft van den heer R. A. Kern, gep. adviseur van inlandsche zaken, te Leiden, ten geschenke ontvangen: 27 weefsels uit verschillende streken Java en een mutsje, een slendang uit Arosja (Madoera) en een volledig feestcostuum van Soudang (Sumatra's Oostkust).

Deze schenking ontleent vooral haar waarde de nauwkeurige opgaven van herkomst en van namen der weefpatronen.

Aan den schenker is de dank der Regeering tuigd.

Varanus Komodoensis in Artis. Dezer dagen is de sterdamsche dierenruin in het bezit gekomen een reusachtige hagedis, circa 3 M. lang, afkomstig van het eiland Komodo (bij Flores). Het eerste exemplaar dat levend in een Europeesche dierenruin te zien is. (Nadere bijzonderheden bevat de N. R. Ct. van 16 Oct., avondbl.).

Uitvoering Javaansche dansen. Raden Mas Jodjana vóór zijn vertrek naar het buitenland één enkel dansavond geven op Dinsdag 26 October in gentia te 's-Gravenhage. Hij zal een nieuw gramma dansen. Raden Ajoe Jodjana zal de dansen inleiden en verklaren.

Najarszitting Volksraad. Onder voorzitterschap Mr. A. Neytzell de Wilde is, den 19en Oct., de jaarszitting van den Volksraad geopend.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisnijverheid

Tentoonstelling van Kunstnijverheid uit de Padangische Bovenlanden.

Naar wij vernemen, zal deze tentoonstelling, van 27—31 dezer door Boeatan gehouden worden, de daartoe met groote welwillendheid door de Directie van *Hotel de Witte Brug* te 's-Gravenhage afgestaan zalen, door Zijne Excellentie Dr. Koningsberger, minister van Koloniën, worden geopend op Woensdag 27 dezer, des middags te 2½ uur. Ze belooft bijzonder belangwekkend te zullen worden, want behalve prachtige collectie van den heer L. C. Westenk, oud van den Raad van Indië en oud-Gouverneur van Sumatra's Westkust, die als kenner en liefhebber van donesische kunsthandwerk veel schoons verzameld heeft, zal er ook de keurcollectie weefsels van Mevr. Geertsema Beckering te zien zijn, naast vele andere belangrijke inzendingen, zoowel van koper- en snijwerk, als van edelmetalsmeedkunst, terwijl Boeatan veel fraais, op verschillend gebied, uit die kunstnijver streken te koop biedt.

Mogen velen van deze zeldzame, helaas slechts kortgelegenheid gebruik maken om die bewonderenswaardige kleinkunst te leeren kennen of de kennismaking te hernieuwen. De toegangsprijs bedraagt slechts twee kwartjes, waaronder begrepen is het recht op kopje „Boeatan“-koffie of -thee, welke om haar geur bekend is.

Des avonds biedt de tentoonstelling bijzondere tracties: **Woensdag 27 ten 8 ure** zal de heer W. Uiterwijk, van Nijmegen, een reis verhalen door Sumatra's Westkust, toegelicht met een uitgebreide serie lichtbeelden, waaronder ook van de zoo rampzaligste woeste streken.

Donderdag 28 ten 8 ure houdt Professor Bezemer in Wageningen een voordracht over Indonesische kunstnijverheid.

Vrijdag 29, des namiddags van 3—4 uur, zal Mevr. Geertsema Beckering, aan de hand van hare mooie verzameling, vertellen van de Indonesische weefkunst des avonds zullen, in samenwerking met het „Nederlandsch-Indië“ „Indonesisch Verbond van jongeren organisaties“, de R. M. Soeripto en den heer D. van Hinloopen Lablanc, secretaris van den Raad van Beheer van Boeatan, een aanschouwelijk uitleg van de *wajang* worden gegeven, terwijl ook Javaansche dansen met gamelan begeleiding worden uitgevoerd door Siti Sundari R. M. Soebanto.

De toegangsprijs tot dezen kunstavond zal f 2.—

GEOPEND

MAISON VERBAAN

MODERNE DAMESKAPSALON

MASSAGE - MANICURE - PEDICURE

PR. MAURITSPLEIN 21 - DEN HAAG

¹⁾ De tekst van de Aneta-telegrammen in dit Nummer is ontleend aan de „Nwe Rott. Crt.“

DE VRIJE SCHOOL

Gevestigd VAN SPEYKSTRAAT 46

'S-GRAVENHAGE

LAGER ONDERWIJS EN OPLEIDING TOT HOOGER ONDERWIJS

volgens nieuwe paedagogische inzichten.

5244

Spreekuur dagelijks van 11.30 tot 12.30 uur of na voorafgaand overleg

...ragen, voor de andere avonden slechts f 1.—. Kaar-
...zijn van af Maandag 25 dezer te verkrijgen Heul-
...raat 19 en aan Hotel De Witte Brug.

Zaterdagavond 30 dezer zal gewijd zijn aan zang,
...en voordracht volgens een nader aan te kondigen
...rogram, dat besloten wordt met een bal onder Jazz-
...muziek en een Indisch koud avondmaal.

Zowel des middags als des avonds gedurende de
...matifden zal er gelegenheid zijn Indische versnaperin-
...te gebruiken tegen matige prijzen.

Zegt het voort!

„Levend Speelgoed”

Het komt niet veel voor, dat een Nederlandsch artist
...voor Indonesische kunstuitingen voor zijn werk ge-
...spireerd wordt; daarom mag 't ons des te meer ver-
...genen, dat dit bij Jhr. J. Feith, naar wij meenen voor
...erst, op dramatisch gebied, het geval is geweest en
...dat hij er, evenals Debussy, die menige muzikale in-
...spiratie aan de gamelan te danken had, ruiterlijk voor
...komt niet alleen, maar ook bereid werd bevonden
...aan ongewijden zijn gevoelens daaromtrent mede te
...deelen. Op verzoek van de redactie van „Het Vader-
...land” schreef hij een artikel vóór de opvoering van
...tooneelstuk door het Rotterdamseh Hofstadtooneel,
...onder regie van Hermann Schwab. Hij zegt daarin o.m.:

„Eenige jaren geleden bedacht men te Parijs,
...wanneer een nieuw tooneelstuk voor het voetlicht
...kwam, den schrijver ook voor het voetlicht te laten
...treden, teneinde hem in de gelegenheid te stellen,
...door een gesproken „woord-vooraf” zijn bedoelin-
...gen bij het schrijven van het te vertoonen stuk aan
...het première-publiek kenbaar te maken. Het heeft
...echter niet lang geduurd, of de zekere pikante
...nieuwsgierigheid, om een auteur te zien en te
...hooren, eer het scherm opgaat voor zijn gespeelde
...stuk, was er bij het publiek af. Daarenboven kwam
...zoo'n litterair causerietje slechts de eigenlijke
...stemming voor het tooneelwerk zelf verstoren.
...Terwijl de schrijver zijn inleidend betoog gewoon-
...lijk liet culmineeren in de, overigens volkomen
...juiste opmerking, dat een tooneelwerk gemaakt is,
...om voor zichzelf te spreken, en zichzelf dus ver-
...oordeelt, indien het een toelichting, verklaring of
...aanvulling van den maker noodig heeft.

Wij onze Nederlandsche eerste-tooneelopvoerin-
...gen heeft dit Parijsche probeerseltje geen navolging
...gevonden.

„Er zijn echter, buiten het eigenlijke tooneelstuk
...om, opmerkingen te maken, welke de schrijver,
...indien er hem naar gevraagd wordt, gaarne uit; en
...waarvoor wellicht belangstelling te vinden is bij
...het schouwburgpubliek, dat zijn stuk gaat zien.”

Het dit oogpunt heeft Jhr. Feith ook voor de leden
...van de Volksuniversiteit te 's-Gravenhage op Zaterdag
...dezer een voordracht gehouden, die stellig bij zijn
...hoorders de belangstelling voor zijn stuk zou moeten
...verhoogd, zoo de openbaring eener Indische
...paratie niet juist eer een afschrikwekkenden dan een
...aantrekkelenden invloed op het Nederlandsch publiek
...uit te oefenen.

De uitvoering op Donderdag 14 dezer in de Konink-
...Schouwburg te 's-Gravenhage was althans slechts
...gig bezocht, waartoe zeker H. Borel's minder gun-
...de recensie zal hebben bijgedragen, wat intusschen
...te betreuren is.

Het „Vaderland” schreef Jhr. Feith verder o.m.:
...„Zoo beschouw ik dan ook deze aantekeningen
...als buiten „Levend Speelgoed” om te gaan. En
...liefst ware mij, zoo ik wat uitvoeriger mocht in-
...gaan, niet op mijn eigen tooneelstuk, doch op een
...genre tooneelwerken, waaraan ik voor een deel
...de inspiratie heb te danken gehad bij het schrij-
...ven van dit stuk.

Ik bedoel de Oostersche dramaturgie, afkomstig
...uit Voor-Indië, in een vorm, zooals men dien
...terugvindt in ons Indië bij de vertooningen, zoo-
...wel aan de Inlandsche hoven als schier overal bij
...de Inlandsche volks-voorstellingen van het wa-
...jang-spel. Al de daar vertoonde drama's zijn af-
...komstig van de klassieke heldendichten, oorspron-
...kelijk ontstaan in de zuiver Boeddhistische sfeer
...van het Ganges-gebied. Op Java en Bali verwier-
...ven zij zich, zoowel bij de uitbeelding door toon-
...neelspelers (wajang-wong en wajang-topeng), als
...bij de vertoening van poppenspelen (wajang-koelit,
...wajang-kétilik, wajang-golek) een groote populari-
...teit, welke van wellicht reeds duizend jaren terug
...dagteekent, doch in het heden in geen enkel
...opzicht bij de Inlandsche bevolking van Neder-

landsch-Indië aan onverflauwde belangstelling
...heeft verloren.

„Voor een geboren Westerling, al leidt zijn toon-
...neelliefde hem nog zoo zeer naar het kennismaken
...van het diepere wezen der verschillende Indische
...tooneelvoorstellingen, blijft natuurlijk veel onbegre-
...pen van den litterairen oorsprong en de dramati-
...sche overleveringen. Evengoed als de muzikale
...begeleiding, daaraan onverbreekbaar verbonden,
...de traditioneele gamelang, een dikwijls moeilijk te
...analyseeren probleem voor hem blijft.

„Hetgeen niet wegneemt, dat ook de, slechts ge-
...deeltelijk ingewijde, profane toeschouwer en toe-
...hoorder — en daartoe rekende ik mij gedurende
...mijn verblijf in Indië — telkens onderhevig is aan
...sterke dramatische emoties bij episonen van be-
...paalde schoonheid en ontroering.

„Vooraf heeft indruk op mij gemaakt de legen-
...darische heldenfiguur van een der hoofdpersonen
...van het Indische wajang-tooneel: Ardjoenò. Hij is
...half goddelijk wegens zijn verheven afstamming,
...half menscheijk, omdat zoovele van zijn avonturen
...op aarde hem als bewogen mensch niet vreemd
...bleven. Een van zijn half-goddelijke, half-mensche-
...lijke overleveringen heb ik mij bij het aanschou-
...wen van een wel zeer simpele, doch overigens
...voortreffelijke dessa-voorstelling door een eenvoud-
...digen poppen-vertooner (djalang) zoo goed moge-
...lijk laten vertalen en oververtellen.”

Bij zijn voordracht in de Volksuniversiteit gaf Jhr.
...Feith ook den korten inhoud van zijn stuk in levendigen
...vorm, welke ons sterk deed verlangen naar de tooneel-
...uitvoering. Het Programma daarvan vermeldt o.a.:

Dit drama, met zijn vroolijken opzet en somber
...einde, is een der tooneelstukken, waarbij men
...spreekt van een intrige, welke zich als tegen een
...achtergrond afteekent. Terwijl het levend gebeu-
...ren hoofdzak is, blijft het niet-uitgebeelde een
...onmisbare voorwaarde voor het spel van men-
...schen en poppen. Zoals bij sommige psychische
...verschijnselen, zou men geneigd zijn te spreken
...van dramatisch onder-bewustzijn. De onder-
...gedachte van „Levend Speelgoed” verplaatst ons
...ver van de eigenlijke handeling, welke zich in
...Westersche omgeving afspeelt. Wij hebben die in
...het Oosten te zoeken. De hoofdpersoon in het stuk,
...uitgebeeld door een eenvoudigen, schuwen, in
...dromen voortlevend jong ingenieur, heeft langen
...tijd in Indië vertoefd: De eenzaamheid van zijn be-
...staan in de tropen heeft een des-equilibreerenden
...invloed op hem uitgeoefend. Door zijn in nauwere
...aanraking komen met het inlandsche volk, is hij
...belang gaan stellen in hun vertooningen, waarbij
...de, in zoovele hunner wajang-voorstellingen ten
...toonele gebrachte Ardjoenò-figuur een blijvenden
...indruk op zijn verbijsterden geest heeft gemaakt.
...Namelijk een der beproevingen, waaraan de god-
...delijke en koninklijke held Ardjoenò zich op aarde
...onderwerpt door een kluzenaarsbestaan te leiden,
...waarbij hij aan verschillende verleidingen bloot
...staat. Een zijner avonturen van profanen aard
...was de ontmoeting met een eenvoudig dansmeisje,
...een „rong-gèng” uit de dessa, Rongsa geheeten, die
...hem in zijn eenzaamheid troost, doch die later
...den goddelijken Ardjoenò voor een ander verlaat
...en daarvoor met de wraak van Ardjoenò's gouden
...kris wordt gestraft. Het is deze Ardjoenò-vertoon-
...ing, als Javaansch poppenspel, welke den naar
...Europa teruggekeerden eenzame als visioen voor
...oogen blijft staan, omdat zijn getroebleerde geest
...zich niet kan losmaken van de overeenstem-
...ming met een soortgelijke gebeurtenis uit zijn eigen
...Indische herinnering. Hij verwacht verbeelding en
...werkelijkheid. En in zijn geschokten zielstoestand
...zich met Ardjoenò vereenzelvigend, volvoert hij
...diens wraak op het meisje, dat hij aan geen ander
...wil afstaan. Het stuk zelf speelt in den tegenwoor-
...digen tijd, in de omgeving van een modern pop-
...penwinkeltje, dat den naam draagt van: „Levend
...Speelgoed”.

In Het Vaderland van 8 dezer onderwerpt Henri Bo-
...rel het stuk aan een niet malschen kritiek, waarmee
...echter lang niet iedereen het eens zal zijn. Om te be-
...ginnen meent hij: „dat men een Oostersch legendarisch
...verhaal, met een Oosterschen held, niet straffeloos uit
...zijn sfeer mag halen.” Hij noemt dat „transponeren in
...een Nederlandsch drama, wat natuurlijk niet gaat,”
...terwijl toch de auteur alleen geïnspireerd werd door
...de Oostersche wajang-voorstelling tot het schrijven van
...een modern Nederlandsch dramatisch tooneelstuk.
...Het verwondert ons dat de heer Henri Borel het zoo

KONINKLIJK ZOÖLOGISCH
BOTANISCH GENOOTSCHAP

WORDT LID

VRAAGT PROSPECTUS TEN KANTORE
BENOORDENHOUTSCHEW. 2
TELEFOON 11292 DEN HAAG

BRIEVENBUS - PRULLEMAND

Dit is vaak de weg, die uw reclame-
drukkerwerk aflegt, terwijl het moet zijn:

BRIEVENBUS- HUISKAMER OF KANTOOR

Tegenwoordig vindt men zoóveel druk-
werk in de bus, dat het aankijken niet
waard is, dat telkens het heele zaakje
dadelijk weggegooid wordt. Uw druk-
kosten, bezorgloon of porto, alles is dan
óók weggegooid!

Waarom dan geen reclamedrukkerwerk rond-
gezonden, dat door zijn aantrekkelijkheid
opvalt, gelezen en vooral: bewaard wordt?
Zulk drukwerk krijgt U niet van knoei-
drukkerijtjes en evenmin van Multiplica-
tors, doch wel van de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
NOBELSTRAAT 20 * DEN HAAG

Brandstoffenhandel W. DIJK — 's-GRAVENHAGE

NIEUWE HAVEN TELEPHOON
No. 366 No. 15940*

Bestelkantoor: Thomsonlaan 9, Teleph. 35234

OPSLAGPLAATSEN:

Nieuwe Haven 366 en Station Staatsspoor

Bankiers: DE TWENTSCHE BANK.
POSTCHEQUE- EN GIRODIENST No. 12527
KANTOOR DEN HAAG.

Districtskantoor voor Den Haag en
Omstreken der Staatsmijnen in Limburg

Om goede zaken te maken

is het noodig goede waar te leveren.
Doch het publiek moet weten dat gij
die levert. Dat bereikt gij alleen door
goede en voortdurende reclame.

GEBRUIK DIT BLAD
VOOR UW

Reclamecampagne.

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYSS & ZONEN - ROTTERDAM 5009

Geregeld MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIë met
aanluiting naar alle havens in den IND.-ARCHIPEL

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadlooze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

HOTEL-RUBRIEK

APELDOORN

HOTEL VAN DER BURG

1ste en oudste huis ter plaats Modern comfort
5236 Volledige pensionprijs f 5.-

'S-GRAVENHAGE

Hotel Pension „Insulinde“, Bankapl. 2, Den Haag, Tel. 54148. Dir. bij Schev. B. 5088 Str. k. en w. w. op delogeerk.
Pensio. PETRONELLA, G. Reijststr. 36-38. 16 k. Logie: m. ontb. f 2.50 p. p. p. d. Ook afz. Etage. t. huur. 5371 H. A. LEBBING, Cuisinier.

Hotel Rest. „DUINOORD“ Sweelinckplein Spec. bezocht d. Ind. Fam. 5020 OOSTERWIJK & V. D. LUIJCK
Hotel „Promenade“, Oude Schev. weg 21, Tel. 50454 Prachtige ligging. Matige prijzen. 5035

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

BESCHIKBAAR.

Voor het bereiden van een goede rijsttafel zijn de

Recepten van een Ind. Kokki

onmisbaar „De Ind. Rijsttafel“ door FR. BLOM, Schrijver van „Moderne Kookkunst“, verkrijgbaar bij den Boekhandel en bij de Uitgeefster Nobelstraat 20, Den Haag.

Prijs f 1.00

MAISON BLOM

2e Schuytstr. 77-79 - DEN HAAG - Tel. 33703

Het adres voor 5017
Diners aan huis bezorgd

M.V. J. v. VUUREN'S HANDEL-MIJ BRANDSTOFFENHANDEL

DENNEWEG 67a

DEN HAAG

TELEPHOON

14427

5217

Wenscht gij te ontvangen te kwaliteit brandstoffen, tegen billijken prijs en gegarandeerde maat? Bel dan op 14427.

AAN DE LEDEN. Mogen wij op Uwe medewerking rekenen om het ledental onzer vereniging te doen toenemen? Als ieder lid slechts een persoon introduceert, zal onze wekelijksche Mutatiestaat een sprekende rubriek vormen, die getuigenis aflegt van daadwerkelijk streven naar verhooging van den bloei van „Oost en West“.

P. C. W.

Geen land ter wereld is rijk genoeg om zich de weelde van slechte wegen te kunnen veroorloven.

„P. C. W.“ PROPAGANDA-COMITE VOOR WEGENVERBETERING
Prinsengracht 579 Amsterdam - Telefoon 31577 Postgiro 9990

onwaarschijnlijk vindt, dat een jong werktuigkundig ingenieur, die op een groote fabriek in Indië geplaatst wordt, zich dusdanig eenzaam en verlaten kan voelen, dat hij er melancholiek onder wordt, al „woont hij daar onder vele andere Europeanen.“ Alsof niet juist, in zoo'n dikwijls hoofdzakelijk op een zoo spoedig mogelijk geldverdienden ingestelde Europeesche omgeving, een fijngevoelige, hooger aspireerende, niet oversterke ziel zich het meest eenzaam en verlaten gevoelt en daarom aangetrokken tot het meer geestelijk ontwikkelde Oostersch element, hier o.a. belichaamd in de kunst en de aanvallige dochter van den *Djasa*, wajangpoppensnijder, die den eenzame met haar dansen weet op te vroolijken en te troosten, waarbij Borel echter schamper opmerkt: „hm! zegt iedereen, die Indië kent“, terwijl hij, wanneer de eenzame door het meisje, dat bang geworden van zijn melancholie, ten prooi valt aan een gewetenloozen, rijken verleider, tusschen haakjes zet: „komt meer voor, die dansmeisjes zijn nu eenmaal zeer gevoelig voor *ringgits* (rijksdaalders).“ Borel schijnt zich niet voor te kunnen stellen, dat die toch reeds droefgeestige jongeman door het verlies, de smartelijke ondervinding, die zijn lijdensbeker doet overloopen, tijdelijk waanzinnig wordt, getuige de cynische uitroep van den criticus: „Kom, kom, daar zijn we nu toch te lang voor in Indië geweest!“ Zoo spreken gemeenlijk zij, die Indië alleen van den materialistischen kant bekijken. Juist tusschen dergelijke personen moet deze jonge ingenieur, met hogere idealen naar Indië gegaan, zich wanhopend eenzaam gevoelen.

Borel vraakt, dat ook in dit stuk, „als in alle romans“, Indischmannen worden voorgesteld als „rijk en schofferig“. Maar zoo zijn er toch. Tegenwoordig misshien minder dan vroeger, doch daarom vallen ze des te meer op.

Van Gasteren wordt geroemd, omdat deze „den waanzinnigen ingenieur zoo dramatisch uitbeelde, dat men door zijn spel althans toch geboeid werd,“ terwijl naar ons oordeel — en naar wij meenen ook volgens dat van den schrijver — juist door de verkeerde opvatting dezer rol door den anders toch zoo knappen acteur, het stuk onmogelijk lijkt.

Deze in zijn beste gevoelens gekrenkte hoofdpersoon is niet zoo heftig krankzinnig bedoeld als van Gasteren hem geeft. Een *Motisi* b.v. zou die héél anders gespeeld hebben en dan ware het stuk zeker ook voor *Henri Borel* „levend“ geweest. Dan was *Fie Carelsen* er beter in!

Voor Indische ooren belachelijk hinderlijk was ook van Gasteren's uitspraak van *Keljoeboeng*, met den klemtoon op de laatste lettergreep. Dat deed denken aan de *Kétepan*, waaronder *Adinda* zat, in Brondgeest's jonge jaren, waardoor *Multatuli's* dramatisch effect volkomen verloren ging.

Jammer, dat auteurs niet hun eigen stukken mogen regisseeren.

Persoverzicht uit de Indische Bladen.

I. UIT DE EUROPEESCHE PERS.

De wisseling der Landvoogdij (vervolg).

De Loc. (7 Sept. blz. 19 „Een vaste koers“) wijst op de bovenmate moeilijke en omvangrijke taak, welke den nieuwen Landvoogd wacht. Zijn bewind begint op het tijdstip, dat de nieuwe staatsinrichting tot stand gekomen is, dat nieuwe grondslagen voor het landsbestuur gelegd zijn, en de uitvoering dezer beginselen zal niet de lichtste zijner plichten zijn. Op menig gebied bestaat onvastheid en onzekerheid. In het bestuurscorps heerschen zij in hooge mate. De stemming van de B.B.-ambtenaren is in het algemeen gedeprimeerd. Men weet niet, wat de bestuursvorming zal brengen, men ziet hoe in West-Java met het verband ook veel van de positie verloren ging en hoe daar zelfs het prestige schade leed, men zoekt en twijfelt en men misprijst de tijden, die deze veranderingen brachten. Men kan slechts de hoop uitspreken, dat de huidige periode van instabiliteit zoo kort mogelijk zij. De vaste lijn heeft ook ten aanzien van het leger en de vloot geruimen tijd ontbroken. En de stemming in legerkringen gelijkt veel op die, welke men bij den bestuursdienst aantreft. Men weet niet waar men aan toe is. Er is onzekerheid over positie en promotie; men heeft een nieuwe organisatie, maar men mist de krachtige uitvoering; men heeft een scherpe bezuiniging moeten ondergaan en men ziet het verband verstoord. Dit alles stemt tot misnoedigheid en het prouveert voor den

geest van het officierscorps, dat men de legerbehoorlijk gaande houdt, ofschoon aan den primair eisch van leiding en organisatie niet voldaan is. Bij vloot zijn zij aanwezig — maar daar werkt men op de gestadige bedreiging van de Nederlandsche singplannen. Zoo vragen het bestuur en de defo om een vasten koers. Daar is verder het vraagstuk het rendement van den ambtelijken arbeid: de naamelijk hoe men door doelmatige organisatie door opvoering der individueele prestatie te ge uitbreiding van het aantal ambtenaren kan voorkor den al te zwaren druk der personeelsuitgaven of landsbegroting kan voorkomen en een ambten corps verkrijgen, dat sneller, beter en goedker werkt. Daar is de bestrijding van het communis welke voortgezet moet worden, en daar is de deli taak van leiding en tegemoetkoming, welke den tieken toestand moet helpen verbeteren. Daar voorts de groote zorgen voor welvaart en economi ontwikkeling. Nog vele belangen vragen naast de van het dagelijksch beleid, behartiging. Wat betref volksgezondheid is men er thans wel algemeen overtuigd, dat zij bij de bestaande verhoudingen in daarmede belasten dienst en bij de huidige daartoe schikbare middelen onvoldoende verzorgd wordt tot schade van het land. Onder de maatregelen, w men als onderdeelen van de welvaartspolitiek voorzien — de wegeaanleg, de irrigatie, de ver terugkoop der particuliere landerijen, de verbe van den landbouw, de aanmoediging van handel en verheid, het geven van een op de praktijk inge landbouwonderwijs, onder die maatregelen mag de sterke uitbreiding van de zorgen voor de v gezondheid wel vooropstellen. Indië verwacht — besluit *De Loc.* — van jhr. *De Graeff* een bewind redelijkheid en oprechtheid, dat nimmer den sch nen schijn zoekt en dat de belangen van alle groe onzer samenleving gelijkelijk behartigt. De nio Landvoogd vindt hier zwaar en groot en goed te doen. Dat hem de kracht daartoe geschonken w en dat aller samenwerking hem geworden, opdat Indië's bestuur hervonden wordt — de vaste koer

De Loc. van 11 Sept. (blz. 29 „De intrede“) legt nadruk op de volgende passages uit de rede van nieuwen Gouverneur-Generaal: In de eerste plaa noodig dat voorzover het is teloorgegaan, he trouwen van de Inheemsche bevolking in den vaardigheidszin der Regeering en in haar erns wil om steeds aan de belangen dier bevolking el elk ander belang den voorrang te geven, worde steld. Ik reken op de medewerking van het Eur sche volksdeel en de pers. Door gemis aan zelfbe sching en door kortzichtigheid kan van die zijde beste bedoelingen der Regeering ten spijt, onhe bare schade worden aangericht. Ik reken ook op vollen steun van die leden der Inheemsche bevol die door hunne opvoeding en opleiding de aang zen personen zijn om aan gedachte en gemoedsle van hun landgenooten leiding te geven. Ik vertr dat zij op onbekrompen wijze hun krachten en iu zullen aanwenden om met mij in de aangeduide t ting samen te werken. De gelegenheid tot samen king zal in ruime mate worden geboden, ook v voor de vervulling van openbare bedieningen, de ste en meest verantwoordelijke ambten daaronder grepen, steeds meer op Inheemsche krachten eeroep te doen.

Wij verwijzen naar *De Loc.* (6 Sept. blz. 3 „Bij afscheid“; 7 Sept. blz. 20 „Plechtige overdracht het bestuur“; blz. 27 „De Bestuurswisseling“; blz. „De nieuwe Landvoogd“; 9 Sept. blz. 3 „Proclamatie“; blz. 11 en 24 „De bestuurswisseling“), de *Javese* (14 Sept. „Opgeborgen Staatslieden“), het *Soer.* (11 Sept. 2e bl. „De nieuwe G. G.“) en *De Sumatra* (15 Sept. „Voorbarig“). In de *Deli Crt.* (17 Sept. bl. „Amerika en de Philippijnen“) wordt Ned. ten voorbeeld gesteld.

De Islam-congressen en de na-weeën in Indië

De op de congressen te Mekkah en Caïro zoo vuldig aangeheven leuze: „Mohammedanen van alle landen, vereenigt U“ heeft een geheel averechtsche werking. Evenals Sumatra's Westkust niets wilde ten var Hadji Tjokroaminoto c.s., wilden de vereenigingen niets weten van Hadji Abdullah c.s. die naar Mekkah togen, wenschten niet eerst het gres te Caïro bij te wonen en die naar Caïro gingen, wenschten op de terugreis ook niet Mea aan te doen, zoodat er op het gebied van de Kalfi kwestie een Egyptische- en een Wahabbietische ontstonden. Daar kwam nog bij de thans bestu

UITZENDINGEN

HOLL. DINERS EN RIJSTTAFEL
GR. HERTOGINNELAAN 92, TEL. 36347, DEN HAAG

FAM. PENSION

Beleefd aanbeveind, C. H. STAKMAN 5320

HOTEL DES INDES

WELTEVREDEN (Batavia)

Oudste en modernste Hotel ter plaats
ZEER BILLIJKE TARIEVEN

Voor Hondenartikelen:
Krachtvoeder, Dogcakes, Hokken, Manden, Stoelen,
Halsbanden, Lijnen, Transporthokken, enz.

IS HET ADRES: 5046

P. H. VERSEVELDT
Fred. Hendriklaan 204 - 's-Gravenhage - Tel. 53394
(Voortzetting der zaken v. d. Fa PETERS & Co., Parkstr. 97)

A. RIETVELD
Mr. TIMMERMAN EN EMBALLEUR

Emballeren van Schilderijen en Kunst-
voorwerpen. Verzending door geheel Europa

Werk- en Bergplaats: 5968
VAN BYLANDTSTRAAT 27-29 - DEN HAAG - TEL. 32087

Muziekhandel DAJOS BELA
Badhuisstraat 619 - Tel. 54754 - Fred. Hendriklaan 190
SCHEVENINGEN, 's-GRAVENHAGE.

GROOTE VOORRAAD - RUIME KEUZE

Columbia-,
Odeon,
Musica-,
Linström-,
Beka-
PLATEN en
MACHINES

Violen
Mandolin.
Banjo's,
Guitaars,
Snaren,
Onderdeel.
Piano Muz.

HUURKOOP SYSTEEM
Speciale machines en verzending voor INDIË.
EIGEN REPARATIE-INRICHTING. ZIET ÉTALAGE.

animositeit tusschen de Partij Sarekat Islam en Mo-
hammadiah, na de terugkomst van Hadji Soedjak en
de Mekkah-afgevaardigden. Deze animositeit zal den-
kelijk wel uitloopen op een scheuring in de Moham-
medaansche kringen en een verbreking van de goede
betrekkingen tusschen beide groote Islam-volksvereeni-
gingen, waarop de Indische Mohammedanen trotsch
zijn. Op het komende Al Islam Congres te Soerabaja
kan men, naar de teekenen welke erop wijzen, alles-
behalve vriendelijke en tegemoetkomende debatten ver-
wachten. Zelfs in de P.S.I. dreigt een scheuring te
ontstaan, doordat Wondosoedirdjo zich heeft gekerd
in zijn orgaan „Ons Standpunt” tegen Reksodipoetro
van Randzeblatoeng, den beschuldiger van Hadji
Soedjak en Moammadiah. Naar het schijnt is de strijd
Cairo-Mekkah ook naar Java overgewaaid. De onder-
wijzer van de Egyptische school te Soerabaja, Achmad
Bonaim, is doende een sterke oppositie te verwekken
onder zijn Javaansche geloofsgenooten tegen de Meka-
haansche missie, Hadji Tjokro c.s., die op het Al Islam
congres aldaar de te Mekkah genomen resoluties aan
een openbare bespreking zullen onderwerpen. Deze
Mekkah-missie zal verloochend worden door de partij-
genooten van den Egyptischen paedagoog. Dat er on-
der de Arabieren geen eendracht bestaat, is ons al lang
bekend. Hadramaut en Hedjaz kunnen elkaar ook in
eigen land niet velen. Hashmiet en Wahabbiet elkaar
nog minder. Britsch-Indië zaait hier ook al het zaad
der tweedracht. De Achmaddiah-beweging van Lahore
heeft in Midden-Java vasten voet weten te krijgen, het-
gen niet te verwonderen is, als men weet dat Mid-
den- en Oost-Java van oudsher het strijdperk zijn ge-
weest van godsdienstoverheerschingen en dat daar de
nieuwe tijdperken van Java werden ingeluid. Zonder
enige tegenkanting heeft Mirza Beg er verscheidene
jaren zijn propaganda gevoerd. Op Sumatra, en voor-
namelijk in Sumatra's Westkust en Atjeh, gaat het met
Achmaddiah niet zoo naar wensch. In den Volksraad
heeft de heer Loetan bereids de propaganda van
Achmaddiah gesignalceerd, welke in die dagen te Tapa
loean werd gevoerd, waarbij de veronderstelling werd
geuit, dat de oorzaak van het huidige verzet in Atjeh's
Westkust wellicht daarin gezocht moest worden.
Het is altijd — vervolgd de Java-Bode (10 Sept.)
— een tijd van woeling, wanneer in deze landen de
Islam met moderne, d.z. nog niet gangbare, leerstellin-
gen inilleggingen wordt overgoten. In deze dagen zal
het modernisme zich niet langs wegen van bloed en
uur leiden, doch nog wel naar tweedracht en twee-
palt in eigen kringen. De Achmaddiah-propagandist,
de Britsch-Indiër Rachmat Ali, zal heel wat te verdu-
ren hebben in de Padangsche landen, indien hij zijn
leer, o.a. dat Mohammed niet de laatste profeet is, in-
gang wil doen vinden. Het nieuwe trekt de jonge, ont-
wikkelde Mohammedanen aan, doch kweekt vijanden
onder degenen, die zich door jaren lange studie en
eigen leering den Islam hebben eigen gemaakt. Tot
zijn tegenstanders zal hij voor zich zien de beide doc-
toren honoris causa, Hadji Abdul Karim Amaroellah
en Hadji Abdullah Achmad. Ook in het Tapa Tocan-
sche schijnt hij, vide de door den heer Loetan in
den Volksraad voorgelezen brief, nogal oppositie te
verwekken en zelfs wordt hij er gesignalceerd als on-
gewenschte gast. De door Rachmat Ali uitgegeven bro-
nchures worden door de bevolking wel graag gelezen,
doch of zij het met hem eens zijn, valt thans nog niet
duidelijk te zeggen.

reclame gemaakt voor de Westersche geneeskunst. Het
onderwijs gaat ook goed, maar van een bepaalden drang-
naar onderwijs is natuurlijk geen sprake.

De Deli Crt. van 13 Sept. schrijft over den „Vooruit-
gang” van het wegennet op Sumatra; van 14 Sept. over
het „Afscheid van Resident Caron”; van 16, 17 en 18
Sept. over „De Bakongan-zaak voor den landraad”; van
18 Sept. over „Een onderzoek in Atjeh” naar den alge-
meenen politieken toestand, door den adviseur van
Inlandsche zaken, den heer Gobée. De Sum. Post (6
Sept. „De ommekeer”) betoogt dat de „Deli Crt.” in
haar critiek op de bovengenoemde bestuursperiode van
den Gouverneur Hens te ver gaat. Het Bat. Nwsbl.
(10 Sept. „Een pijnlijke Mystificatie”) vertelt van een
intrigue tegen het B. B. in Atjeh. De Loc. (9 Sept.
blz. 4) ontleent aan „Het Vaderland” de meening van
den legercommandant over de Atjeh-overvallen.

Ned.-Indië en andere Landen.

In vroegere brieven heeft Hugo B., de Berlijnsche
corr. van het „Bat. Nwsbl.”, al eens gewezen op de
opvallend groote belangstelling in Duitschland voor
alles wat Ned.-Indië betreft. Ze neemt nog met den
dag toe — zegt hij thans in het Bat. Nwsbl. van 13
Sept. („Ned.-Indië en Duitschland”). In het algemeen
schrijft de pers in Duitschland met groote waarde-
ring over Ned.-Indië, maar het zou de moeite loo-
nen al dit geschrijf door een speciaal daartoe aange-
stelden persagent nauwkeurig na te doen gaan en
waar noodig te laten verbeteren. De correspondent
geloof niet dat er in ons Indië voor vreemdelingen veel
plaats is, omdat hij steeds maar weer hoopt, dat onze
beste Nederlandsche krachten bereid zullen zijn hun
toekomst op Java en de Buitengewesten te zoeken.

Wij vestigen de aandacht op het Bat. Nwsbl. (26 en
28 Aug., 3, 9, 10 en 11 Sept. 2de bl. „Azië”; 9 Sept. 2de
bl. „Brieven over Rusland”), het Soer. Hbl. (20, 23
en 25 Aug. 2de bl. „De Marokko-kwestie”; 28 Aug. 2de
bl. „De Week Open deur” en „Bevoorrecht van
vreemdelingen”; 30 Aug. en 6 Sept. 4de bl. „Van onze
buren”), De Locomotief (23 Aug. blz. 11 „Indië en de
Handelsconferentie in Japan”; blz. 18 „Uit Br.-Indië,
Moh. en Hindoes”; blz. 46 „Pan Aziatisme”; 6 Sept.
blz. 12 „Lezing over Siam”; 9 Sept. blz. 5 „De stille
strijd. Japan en Rusland”) en de Deli Crt. (7 Sept. „Su-
matra het vruchtbaarste land van de wereld”).

II. UIT DE INLANDSCHE PERS.

Ned.-Indië's zelfbestuur?

I.

Deze paar woorden hoort men zoo dikwijls uiten in
de gesprekken van den dag, zegt de medewerker van de
„Perniagaan”, die zich Tj. K. teekent, in het nummer
van dat blad van 25 Maart 1926, doch, niettegenstaande
steeds vele moderne democratische bestuursmaatregelen
worden en worden genomen, geloof hij toch niet aan
de uitvoering der zelfstandigverklaring van Ned.-Indië,
zoolang de bestuursvorm, waaraan het spionnenstelsel
verbonden is, in hoofdzaak autocratisch blijft.

Met de rol, welke de spionnendienst in Ned.-Indië
speelt, kan de schrijver zich in het geheel niet vereeni-
gen en dat is de reden waarom hij reeds zoo dikwijls
in geschrift heeft gewezen op het feit, dat de uitoefening
van het spionnenstelsel niet alleen geen geluk brengt
aan het land, doch ook dat, tengevolge van verkeerde en
valsche voorstellingen van zaken door de spionnen,
iedereen en ook het Bestuur in het ravijn wordt geleid.

Dat stelsel demoraliseert het volk en brengt zijn ver-
trouwen in de Regeering op een minimum, niet zoozeer
door de regeering zelve, dan wel door de handelingen
van de lagere autoriteiten en in het bijzonder van het
lager politie-personeel, dat het Bestuur willende bij-
staan in het belang van eigen bevordering, zijn ijver
wil toonen en eene overdrijving ten toon spreidt, welke
schatten gelds kost.

De schrijver zal niet beweren dat de spionnendienst
overbodig is en stelt gaarne vast dat hij in enkele
zaken wel eens op goede resultaten heeft kunnen wijzen,
doch hij stelt daartegenover het feit, dat, in de meeste
gevallen, de spionnen lieden zijn die alleen hun eigen
belang op het oog hebben en dat zij in hunne rappor-
ten fantaseeren en overdrijven uit haat tegen zekere
personen, of dat hen niet genoeg eerbied wordt bewezen.

Het gehalte van de personen, dat zich voor den spion-
nendienst beschikbaar stelt, is over het algemeen zeer
twijfelachtig. De spionnen zijn gewoonlijk opiumroo-
kers die geen behoorlijk levensbestaan weten te verve-

N.V. „EXIMA” - AMSTERDAM

DE STOFZUIGER met de enorme zuigkracht

ORION

Prijs f 98.-

Showroom
AMSTERDAMSCH VEERKADE 8
5231 TELEFOON 13311 - 'S-GRAVENHAGE
Ook op gemakkelijke betalings-voorwaarden verkrijgbaar f 6.40 per maand

RADIO-APPARATEN
Contant en in Huurkoop vanaf f 145.— compleet

E. STEVENS
Electrotechnisch Installatie-Bureau
Copernicusplein 9 Telef. 31009
's-GRAVENHAGE
GESLOTEN GEHOORKAMER

Dr. RABINDRANATH TAGORE
Het Centrum der Indische Cultuur

PRIJS f 0.60 S

N.V. „ADI-POESTAKA” - 'S-GRAVENHAGE

Ontbreekt het U aan gelegenheid onze Koloniën
te bezoeken, neem dan een abonnement
op het rijk geïllustreerde Maandblad S

Nederlandsch-Indië Oud en Nieuw

Abonnementsprijs 20 Gulden per jaargang
Directie en Adm. Nobelstraat 20, Den Haag

Atjeh.

De Deli Crt. (14 t/m. 17 Sept. „Indrukken uit Atjeh”)
vertelt van het leven der bevolking van Atjeh en het
contact met de bevolking. Met het indertijd gevoerde
bestuursbeleid van den toenmaligen gouverneur Hens
aan de Deli Crt., na de reis van haren hoofdredacteur
door Atjeh, zich thans niet meer vereenigen. In me-
ner opzicht gaat haar oordeel lijnrecht in tegen wat
voeger door haar over Atjeh geschreven werd. Menig
woord van polemieck aan het „Soer. Hbl.” en het „Nws.
v. d. Dag” zou thans niet meer door haar neergeschre-
ven worden. De D. C. gaat vervolgens na wat Atjeh
noeda heeft en waarschuwt om de bevolking niet met
een bedoelde maatregelen op het gebied van landbouw
zoozeer te overstelpen. De Atjehsche bevolking is
reeds jaren opgejaagd, dat ze nu wel eens eene gene-
monische maatregelen kan de bevolking vermoed wor-
den. De Oosterling vooral vindt die nieuwe, voor hem
geheel onbegrijpelijke richtingen vermoedend. Eén
gehoed schijnt daarvan uitgesloten te zijn. Onze overal
opgerichte politielinies vinden in Atjeh een te waar-
deeren en groeiende belangstelling. Ook daar heeft de
genezing van de volksziekte, de framboesia, een groote

VOOR TAXATIE
van Meubilair, bijvoeging van Goederen, of
publieken verkoop van geheele Inboedels,
raadplege men den Auctionair:
W. DOP, Tel. 34957, DEN HAAG

Eerste Noord-brabantsche Electriche Schoenmakerij en Lederhandel
 GOUDENREGENSTR. 298 :: TEL. 31744 :: DEN HAAG

Heeren zoolen en hakken hout gepend	f 2.20	genaaid	f 2.40
„ zoolen	„ „ -1.70	„	-1.50
„ hakken	„ „	„	-0.50
Dames zoolen en hakken	„ „ -1.60	„	-1.80
„ zoolen	„ „ -1.20	„	-1.40
„ hakken	„ „	„	-0.40

Kinderwerk naar grootte.
 Afhalen en thuisbezorgen binnen 2 maal 24 uur.
 Biefkaarten worden vergoed.

Beleefd aanbevelend,

R. GROTHE.

5883

UW ADRES

VOOR

Gedistilleerd en Gebottelde Wijnen

IS 5183

Firma Wed. J. C. VAN DEN BERG & Co.
JACOB VAN CAMPENPLEIN 12
DEN HAAG - TELEF. 35212
FILIAAL: ASTERSTRAAT 107
TELEFOON 36308

BURGERS' FOTOHANDEL

STEENSTRAAT 84 . ARNHEM.

EN GROS EN DETAIL

- Tropencamera's**, 9 x 12, dubbelbodern uitrek, voor platen en filmpacks, hoogfijn gepolijst, zwaar koper beslag, geel leder balg, koperen chassis in étui, dubbel anastigmat, f: 4.5 in compur ad f 85.- per stuk.
 - Prima metalen Tropencamera's**, 9 x 12, dubbel bodern uitrek, voor platen en filmpacks, dubbel anastigmat, f: 5.4 met 3 chassis in etui ad f 45.- per stuk.
 - Metalen Tropencamera's**, 9 x 12, tandradinstelling E. R. applanat f: 7.2 ad f 17.50 per stuk.
 - Prima Klapcamera's**, 9 x 12, met 2 chassis, applanat f: 8 ad f 9.75 per stuk.
 - Filmpack Chassis**, 9 x 12, ad f 1.60 per stuk.
 - Cassetten**, 9 x 12, ad 55 cts. per stuk.
 - Automatische Ontspanner** voor moment ad f 3.25 p. st.
 - Automatische Ontspanner** voor tijd en moment f 6.- p. st.
 - Metaal Stativen**, 4-deelig, f 3.50 per stuk, 5-deelig f 4.50 per stuk, 7-deelig f 5.75 per stuk, alle prima koper.
 - Ledertassen**, 9 x 12, krokodilpersing, fluweel gevoerd, ad f 5.25 per stuk.
- Verder AGFA Filmpaks en Rollfilms, etc.
 Condities: 1/2 bij bestelling, 1/2 onder rembours.
 Verpakking 3 pCt. der factuurwaarde.
 Bij Engrosafname reductie, 5078

Reparatie-Inrichting H. B. M. WEIJERS
Stastokstraat 37 Den Haag

ALLE VOORKOMENDE REPARATIES
 TEGEN ONDERSTAANDE PRIJZEN: 5031

H. Zol. en Hakk. f 2.25	D. Zol. en Hakk. f 1.50
Heeren Zolen . . f 1.50	Dames Zolen . . . f 1.10
Heeren Hakken . f 0.75	Dames Hakken . . f 0.40
Kinderwerk naargrootte	Gen. werk f 0.50 hooger

37 STASTOKSTRAAT 37

Volharding voert tot doel
Adverteer voordurend

Apotheek M. L. ADAMA

Bezuidenhout 111 - DEN HAAG - Telef. 70366

Allopathische en Homoeopathische Geneesmiddelen
 Verbandstoffen en Ziekenverplegingsartikelen.
 MINERALE WATEREN 5143
 Binnen- en Buitenlandsche
 Verpakte Geneesmiddelen

ren en zich bij het Bestuur als vertrouwbare lieden weten voor te doen, doch die in werkelijkheid moeten worden vergeleken met scherpe messen, die aan beide zijden snijden en zoowel Regeering als het volk weten te treffen.

Waar het Bestuur veel geld aan den spionnendienst ten koste legt en reeds zoovele malen de dupe is geworden van valsche spionnenberichten, daar is het naar schrijver's meening toch wel zaak eens te overwegen of die door de politie gesteunde spionnen niet de oorzaak kunnen zijn van eene steeds toenemende vijandige stemming van het volk tegenover het Bestuur.

Bij het volharderen in den tegenwoordigen toestand, moet eenmaal het geheele volk tegenover de Regeering staan en kan een ernstig conflict niet uitblijven.

Wil de Regeering werkelijk de rust en orde in het land verzekeren, dan zal zij hare aandacht moeten schenken aan de handelingen van het ondergeschikte personeel, dat tot schade van Regeering en volk, lang niet altijd plichtmatig optreedt en het zoo noodige wederzijdsche vertrouwen schokt.

Ook wake zij tegen het aanvaarden van valsche verklaringen van spionnen, die talloze verwikkelingen in het leven roepen en de sfeer in het Inheemsche milieu bederven.

Ten einde al deze beweringen met feiten te staven, brengt de schrijver, onder meer, in herinnering het nog niet lang geleden gebeurde ter hoofdplaats Semarang, waar de politie met kracht tegen de communisten optreedt en voor dat doel het aantal spionnen heeft versterkt.

Die spionnen zijn niet op de hoogte van hetgeen in de kampong voorvalt en staan in geen enkel opzicht hooger dan de onwetende kampongman.

Deze laatste in den spion een rustverstoorder ziende en hem beschouwende als iemand van inferieure kwaliteit, stoot hem af, doch ziet hem daarna door de politie, zonder dat deze een onderzoek instelt, in dienst genomen, terwijl die politie van hem de rapporten ontvangt, die gewoonlijk duidelijk het karakter dragen van alleen het eigenbelang te behartigen.

Een dier spionnen nu had een vijand, die op zeker avond in zijn huis met 2 personen zat te praten over de moeilijke levensomstandigheden.

De spion trad onverwachts binnen en beschuldigde hen van het houden van een geheime vergadering, met het gevolg dat zij den volgenden dag door het Landgerecht werden gestraft.

De schrijver, die deze aangelegenheid niet verder wil beoordeelen, vraagt echter of zulk eene behandeling van zaken wel in orde is, of zulk een de gemoederen prikkelend optreden rust kan brengen, welke de Regeering gaarne ziet en of door zulk eene actie van het politiepersoneel niet de grond wordt gelegd voor revolutionaire bewegingen?

(Wordt vervolgd).

III. UIT DE CHINEESCHE PERS.

Het eiland Miangas (Palmaseiland).

De politieke kwestie tot welk ressort het eiland Miangas behoort, is, niettegenstaande de langdurige correspondentie tusschen de Nederlandsche en Amerikaanse Regeeringen, nog steeds niet opgelost, althans, zoo schrijft „Kawanoea" in de Keng Hwa Poo van 20 Maart 1926, kwam in de maand Januari van dit jaar de Gouvernementsstoomer „Denep" met den assistent-resident ter beschikking van den resident van Menado aan boord voor Tahoena ten anker, met de opdracht nog nadere nauwkeurige inlichtingen omtrent de vroegere verhoudingen van dat eiland in te winnen.

Ten einde tot dit doel te geraken, werd de negorij Saloeran (Moade) in het landschap Tawoekan aangedaan, alwaar de assistent-resident, in vereniging met den radja van Tawoekan, de voornaamste oudsten van het landschap ontmoette, aangezien zij werden geacht het best op de hoogte te zijn van de vroegere geschiedenis dier streken.

Het is wel bekend, dat die landen thans van weinig economische beteekenis zijn, doch vroeger was dat anders en vormden zij een rijkje, waarvan kracht uitging en dat geëerbiedigd werd door al de hoofden in den omtrek.

Zoowel de oudsten als de bevolking, die in het bezit zijn van tal van oude schriftelijke bescheiden, waren bereid de taak van den assistent-resident te verlichten en, zoo mogelijk, mede te werken aan de afwikkeling der zaak.

Volgens de traditie en volgens den inhoud dier

TAFELZILVE
 bekend fabrikaat

koopt men het beste en voordeligst bij **G. W. WILLEGAN & Zn.**, Havenkade 4-6, SCHIEDEN, NINGEN, Telef. 50844. Gesloten Huis. Minimum Exploitatie-kosten, daarom lage prijzen.

schriften, werd het eiland Miangas, evenals de laoc-eilanden, vóór de komst van de Europeanen volkt door Sanggireezen en hadden zij zich nog de 16e eeuw reeds van Sanggir afgescheiden.

Jaarlijks brachten afgevaardigden evenwel den aan Sanggir.

Ook de vroegere resident van Menado, Jell, maakt melding van eene afscheiding van het eiland Miangas van het Noordelijk gedeelte der Nanoes Talaudeilanden en verklaart dat het een zelfstrijd rijkje was, dat later, in den strijd met het rijkje loeran, het onderspit delfde en dientengevolge aan als onderhoorigheid werd toegevoegd.

Die toestand heeft geduurd tot aan het bestuur radja Makaampo, die bij de Sanggiresche bevoegdheid bekend is om zijn moed en de kracht, welke van uitging en die als stamvader van de latere bestuurs van Sanggir wordt beschouwd.

Hij verenigde Saloeran met Sahabe en maakte van één landschap, met name Tawoekan, waaraan Noordelijk gedeelte van de Talaudeilanden (het eiland Karakelang) en het eiland Miangas als onderhoorigheden waren toegevoegd.

Sedert is die toestand in hoofdzaak zoo gebleven. Toen eene dochter van den radja van Toewa met name Doloweli, huwde met Tatea Wobo, van Tahoewa, ontving zij Miangas als huwelijksgeschenk en werd het eiland door haar echtgenoot stuurd.

De nakomelingschap van dit echtpaar heeft de Miangas in handen gehouden en is dientengevolge, sluiten van het politiek contract met de Indische Regeering, het eiland Miangas als onderhoorigheid Tahoena opgenomen.

In het verloop van tijd is gebleken dat de bevoegdheid van de Talaudeilanden en ook die van Miangas bestuursinmenging van de zijde van Sanggir meerprijs stelden en naar zelfbestuur verlangden, het in het jaar 1912 werd verleend, onder leiding van eigen radja.

Het ten Noorden van de Talaudeilanden gelegen Miangas is daarvan ver verwijderd en dat zal de reden zijn dat het Ned.-Indisch bestuur weinig dacht aan dat eiland heeft geschonken en dat de rikanen met hunne schepen herhaaldelijk bevoegd brachten, met het doel het in bezit te nemen.

Dat het eiland van vroeger tijden af steeds tot het Ned.-Indisch ressort werd gerekend, is gemakkelijk door vele bewijzen te staven, die thans nog aanwezig zijn door het onderzoek van den assistent-resident. Hoewel Miangas een klein eiland van weinig economische beteekenis is, zoo hoopt de schrijver toch de Nederlandsche Regeering hare rechten daarop zal prijs geven, want bij de tegenwoordige politieke constellatie om de Stille Oceaan en de tegenwoordige beweging in Oost-Azië, kan het bezit ervan van nut zijn.

DE CONTRIBUTIE ad f 5.- 's jaars minimum, het lidmaatschap dezer vereniging, loopt voor hen die zich in het tijdvak van 1 October tot en met ultimo December opgeven tot en met 31 December 1927. Zij ontvangen het „Kol. Weekblad" gratis gedurende het laatste kwartaal van dit jaar.

Oost- en West-Ind. Literatuur-Overzichten

Begroeting van den Landvoogd te Buitenzorg

We ontvingen in dank het Nr. van 8 Sept. van tweemaal 's weeks verschijnende „Buitenzorg Post". Nr. vraagt bijzondere aandacht voor de regeling van het verkeer, de ceremoniën enz. te Buitenzorg, het intocht van den nieuwen gouverneur-generaal.

Henck Uitestadt teekende voor deze gelegenheid portret van den landvoogd, hetwelk wellicht heel gelijkt; doch om dit te kunnen beoordeelen dient waarschijnlijk verstand te hebben van het productie „linoleum-snede".

Deze knappe teekenaar is blijkbaar tevens dichter en zeer verdienstelijk dichter zelfs, die zich bovendien aardig weet uit te drukken in het oud-Hollandsch.

We kunnen de verleiding geen weerstand bieden.

ONROESTBAAR STAAL

Tafel-, Dessert- en Fruitmessen worden niet meer gefast door azijn, mosterd, fruit, enz. Messenplaat onnoodig. Alleen afwasschen. Voordeelige prijzen.

Het Ideaal voor de Tropen

FONDERIE'S STAALWARENHANDEL

Gevestigd Ao. 1839 Achterom 17, Den Haag Tel. 1300
 Alle Staalwaren in de grootste sortering verkrijgbaar

PELTERIJENHANDEL EN BONTWERKERIJ

Specialiteit in bontmantels en mantels met bont gevoerd, gemaakt en naar maat. Steeds het nieuwste in bontvellen en bontgarnituren. Atelier voor veranderen en repareren, te kl. afwerking. Matige Prijzen

JEAN PIEROT 5184
88 VAN SWIETENSTR. DEN HAAG
GEVESTIGD SINDS 1903

Christelijke ontboezeming hier geheel te laten volgen, als welkome afwisseling van den ais regel zoo door door drogen tekst van het Lit-overzicht.

WELKOM

aan Synne Excellentie den Gouverneur-Generael van Ned.-Indië, Jhr. Mr. A. C. D. de Graeff, bij de gelegenheit van Hoogstdezelfs incomste tot Bogor den 9en van Fruytmaend A.D. 1926.

Welkom, Groote Heer, in d'U bekende landen, waerom Ghy syt gehegt met oude liefdebanden, want was-et Bogor nyet, waer Ghy als jonghen quant reeds bequaemen moogt ten dienste van-et landt? vreemt gaet 's waerelts loop! Wie hadt oyt [durven denken, Ghy, zoo hooggeëerd, Uw kracht soudt moghen [schencken, dat landt waer Ghy voorheen Uw jonckheit hebt [beleeft, dat thands 's Lands Vorstin U tot een Voogtschap [geeft? quaemt naar-t sonnig Oost', Ghy quaemt van-t [veste Westen, waerom als Ghy syt door Haer uyt d'allerbesten, toont dan Groote Heer, ai toont die keuze waerd, dat Uw beleyt en trouw haer oock aen Liefde paert, want U een Broeder oock van-t Volck, dat deese [landen, ontshert heeft bewoont. Laet tot de verste stranden woord vol Liefde syn; Uw wil sy steets een wet, dat welcks vervulling dan een ieglyck geern hem set. regent sy Uw werck; dat Insulind' moog' bloeyen, onder Uw bestuer de Liefde moge groeyen, want onzen Broeder hier verbint aen 't kleyne landt — voor den Gouverneur! Hoezee voor Nederlandt! HENCK UYTESTADT.

Woekerrente in de desa.

het orgaan voor het Volkscredietwezen, bescheit zal weinige maanden geleden over schandelijke praktijken van z.g.n. schuldenaars, waaraan de eenvoudige desabevolking is bloeyend. De zaak wordt nog erger, wanneer die schuldenaars tevens desabestuurder is, wiens plicht geveerd tegen dergelijke praktijken te waken. In een zoo'n geval maakt de gewestelijk ambtenaar W. denburgh te Djombang, in het Nr. van Augustus j.l. melding: In een op mijn last door den mantri V.C.M. in de desa Ngoro ingesteld onderzoek bleek, dat de loerah die desa zich bezig houdt met woeker op groote schaal; de door hem berekende rente varieert van 600 % tot 600 % 's jaars, en het blijkt hem er hoofdzakelijk om te doen te zijn om de beschikking te krijgen over de gronden van de minder-gegoede desa-leden, waarvoor hij f 15 à f 30 per bouw betaalt, om ze weer f 50 à f 60 aan de suikerfabriek te verhuren. Vroeger is reeds getracht een desabank te Ngoro in stand te houden, doch later moest weder besloten worden de desabank op te heffen, wat natuurlijk het gevolg was van de intriges van den loerah. In 1920 was 2 % van de schulden debiteur van de afdeelingbank, en thans 19 %, zoodat de afdeelingbank er langzamerhand veld begint te winnen. De kleine man echter, die schulden zou moeten worden met bedragen van f 5 tot f 10 is nog steeds aan den loerah overgeleverd. Eenige beelden:

de maand Poesa (Maart '26) leenden de volgende personen de na te noemen bedragen van den loerah, om te betalen met f 2.50 rente in de maand Sawal (Maret): P. Sarmo f 5; P. Ketang f 5; P. Sabit f 5; P. Kasin f 5. Al deze lieden betalen dus f 2.50 rente per maand = 600 % per jaar. Kunnen zij niet terugbetalen, dan krijgt de loerah, eveneens tegen bijbetaling van een kleine som, de beschikking over hun sawahgrond....

De loerah nog meer op zijn kerfstok schijnt te worden, zal hij binnenkort ontslagen worden, en zal als de opening van een desabank begonnen worden. Ook in de desa Mentoro bij Soemobito is een loerah, die zich op groote schaal met woeker bezig houdt.

Oedaya.

Het Oct. Nr. opent met eene merkwaardige bijdrage van J. J. ten Berge S.J.: „Een wedergeboorte der Javaansche kunst”, waarin gewezen wordt op het werk van den bekenden Javaanschen beeldhouwer Iko, die

Christelijke beelden vervaardigt in Hindoe-Javaanschen stijl (de afbeeldingen van een drietal werkstukken zijn aan de beschrijving toegevoegd). — Soedarso A. Amaloeidin schrijft over wederzijdsche achting en eerlijke vriendschap, daarmede een poging doend om Oost en West nader tot elkander te brengen, welke door sommige zijner ontwikkelde landgenooten mogelijk wel weer als „verraad” zal worden beschouwd. — L. H. C. Horsting stelt de belangrijke positie in het licht, welke de Kon. Paketvaart Mij. ten opzichte van Indië inneemt. — Verder o.m. bijzonderheden over het sultansgeslacht van Pontianak, verlicht met belangwekkende afbeeldingen.

Boschbouwkundig Tijdschrift Tectona. Feestnummer.

De Aug.-afl. opent met een Voorwoord van de Redactie als inleiding van den inhoud, welke zoo goed als geheel gewijd is aan de herdenking van het feit dat den 1en Aug. 1896 (dus 30 jaar geleden) de basis werd gelegd voor het intensieve beheer der djatiboschen op Java en Madoera. — De hr. J. J. Duyffjes schrijft met groote waardeering over den oud-hoofdingspecteur A. E. J. Bruisma (wiens fraai portret is toegevoegd). — Laatstgenoemde geeft daarna interessante herinneringen uit zijn diensttijd (verlucht met tal van afbeeldingen). — Dr. H. ten Over schrijft over de ontwikkeling der boschrichting op Java en Madoera en de Buitengewesten. — Prof. Dr. A. H. Berkhout geeft „Eenige losse aantekeningen over den toestand van het Ned.-Indische boschwezen in vroegere jaren”. — De hr. F. W. Snepvangers artikelt over de ontwikkeling van het boschbouwkundig onderwijs in Ned.-Indië. — Het zeer belangrijke Nr. besluit met een nota van Dr. L. L. A. Rurgers, directeur van het Dep. van Landbouw, over de reorganisatie van den Dienst van het Boschwezen.

Algemeen Landbouwweekblad voor Ned.-Indië.

Hoofdzakelijke inhoud van No. 11 (11 Sept. '26). Indigo-notities, door S. Kalf. — De handel in copra, door H. van Eeghen. — De koffiecultuur in Indië. — De rubberpositie. — Koffieteel. — De vooruitzichten voor koffie. — De geest van Deli (vervolg). — Mededeelingen uit het verslag over 1925 van het Alg. Syndicaat van Suikerfabrikanten, voor zoover betrekking hebbend op den economischen toestand der bevolking en de Inlandsche beweging.

De Indische Culturen.

Uit den inhoud van No. 17 (1 Sept. '26). Bij het portret van Mej. Dr. G. Wilbrink, door V. J. K. — Slijmziekte in de cassave (met ill.), door Dr. M. Beatrice Schwarz. — Waaraan moet een standaardwerk van thee, koffie en andere speciale producten voldoen? door W. Fawcett. — Onwettige occupatie (van gouvernementgrond), door A. F. Velders (vervolg). — Overeenkomsten voor de levering van landbouwproducten door Inlandsche landbouwers, door A. J. Koens. — Een Fransch oordeel over Nederlandsch-Indië's landbouw, bewerkt en besproken door A. M. P. A. Scheltema. — Een belangrijke proefneming voor de suikercultuur in Ned.-Indië.

De Indische Mercur.

Het Nr. van 13 dezer bevat eene uitvoerige beschrijving van het Kon. Koloniaal Instituut. Na eene terugblik op het thans afgesloten tijdperk van wording, van ontwikkeling en van organisatie, waarbij tevens het doel en de verrichtingen in het licht worden gesteld, volgt eene beschrijving der plechtige inwijding op 3 October, met de daarbij gehouden redevoeringen in extenso. Hiermede is het redactionele gedeelte afgesloten en volgen een aantal afzonderlijke artikelen met betrekking op het Instituut, n.l.: Amsterdam en het Koloniaal Instituut, door W. de Vlugt. — De medewerking aan het Museum van de afd. Handelsmuseum, door L. P. de Bussy. — De afdeling Volkenkunde, door Prof. J. C. van Eerde. — De Afdeling Tropische Hygiëne, door Prof. Dr. W. Schuffner. — Monumentum aere perennius, door Prof. Mr. M. W. F. Treub. — Het Kol. Inst. en de koffiehandel, door H. R. du Mosch. — Het Kol. Inst. en de rubbercultuur, door Mr. A. G. N. Swart. — Het Kol. Inst. een nationaal belang, door Mr. J. Gerritzen. — De volkenkundige afdeling, door Dr. C. W. Janssen. Als extra-bijlage zijn aan dit historische Nr. toegevoegd een aantal schitterende foto's, portretten van de leidende personen en afbeeldingen van het in- en uitwendige van het imposante gebouw.

Geneeskundig Tijdschr. voor Ned.-Indië.

Uit den inhoud van deel 66, afl. 4. De koortsepidemie te Cheribon in 1805, door J. M. H. van Dorssen. — Immunisatie tegen bacillaire dysentery, enz., door Dr. M. Sardjito. — Het voorkomen van spirillum minus var. morsus muris, verwekker van de rattebeetziekte, bij ratten van Batavia, door Dr. R. Soesilo. — Het verloop van de syphilis bij den Inlander, door E. H. Hermans. — Hoe en in welke taal denken en spreken onze Stovianen? door Dr. F. H. G. van Loon. — Boekbeoordeling: H. E. Driessen, Malaria, de waarde van chinine en kwik voor hare behandeling en bestrijding.

Indisch Militair Tijdschrift.

Jaarg. 1926, No. 9. Eenige bijzonderheden betreffende den inlichtingendienst (politiek en militair) in het buitenland, door H. — Eene tactische reglementen-

ARTISTIEK BESCHILDERDE

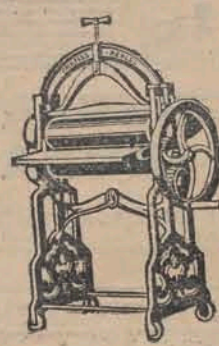
en Geprepareerde zijden Salon- en Schemerlampen, japansch systeem

Zorgvuldige afwerking en matige prijzen. Diverse electr. apparaten, zooals Stofzuigers, Melkkokers, Strijkijzers, enz. Leveringen, aanleg en herstellingen op Electrotechnisch gebied

„ELECTRO-ARTI”

Toonkamers - REGENTESSEPLEIN 1 - Den Haag

NIJMEGEN

MANGELS-WRINGERS
TAFELMANGELS
GORDIJNSPANNERS

G. F. A. DRIESSEN
LANGE HEZELSTRAAT 54
BROERSTRAAT 19 naast de kerk
NIJMEGEN

Het beste adres voor alle Huis-houdelijke artikelen en IJzerwaren

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN
Oude Varkensmarkt 41-53 Telefoon 1865
Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur n.m.
Zaterdags na 12 uur gesloten
Directeur **A. VAN BOXTEL**
Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te
AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30h
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschk. 34
ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24b
Telefoon van 9-12 10733
ARNHEM, G. J. Hoetink, Ammastraat 58

H. H. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-Indische Militairen aan den arbeid te helpen. Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld: Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge, Huisbewaarder, Portier, Fabrieksopzichter en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester, Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas, Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur, Stoker centrale verwarming, Knecht van de apotheek en ander Personeel voor Zieken- en Weeshuizen, waaronder ook gediplomeerde Verplegers, Controleurs en Wakers voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegrafisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aanvragen om personeel, zoowel hier te lande als in Ned. Oost- en West-Indië.

GESCHENK

MODERNE KOOKKUNST

VAN FRANÇOIS BLOM

GEBONDEN IN LINNENSTEMPELBAND
f 5.50 :: f 5.50 s

VERKRIJGBAAR BIJ DEN BOEKHANDEL EN BIJ DE UITGEEFSTER NOBELSTRAAT 20 DEN HAAG
N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN

ONZE VERGROOTINGEN NAAR OUDE FOTO'S ZIJN IN GEHEEL INDIË BEKEND

VRAAGT PRIJSOPGAVE BIJ

C. J. L. VERMEULEN
TOUSSAINTKADE 20 DEN HAAG

Haarlem en Omstreken.

STOEL'S
WONINGBUREAU
BLOEMENDAAL

VRAAGT GRATIS WONINGGIDS EN INLICHTINGEN

Gomestibles- en Delicatessenhandel
JACQUES PIJL, Cuisinier

BLOEMENDAAL

Bloemendaalsche Straatweg 28-30 Telef. 22262
 Zijlweg 22 **OVERVEEN** Telefoon 2095

Les extrêmes se touchent

Een courantendrukkerij is een inrichting waar in den kortst mogelijken tijd het grootst mogelijk kwantum werk moet worden gemaakt. Personeel en machines zijn daarop speciaal ingesteld. Snelheid is hoofdzaak; kwaliteit een, zij het dan voorname, bijzaak.

Een kunst-drukkerij is juist het omgekeerde. Daar is de afwerking hoofdzaak en teveel haast zou ten nadeele van het werk komen. Ook daar zijn personeel en machines speciaal op zulk werk berekend.

De meeste drukkerijen leggen zich óf op het een, óf op het ander toe, omdat het lastig is, zich op twee zoo uiteenlopende soorten van werk te specialiseren.

L'exception confirme la loi

Dat ziet men aan onze Drukkerij, die op haar rotatiepersen couranten en tijdschriften snel en in groote oplagen vervaardigt, doch wier snelpersen kunstproducten leveren als „Ned. Indië Oud en Nieuw”, „Het Huis Oud en Nieuw”, Oedaya (Opgang) enz. Natuurlijk vervaardigen wij ook het middenklasse-werk, hetz.g. Handelsdrukwerk en wij beroemen er ons op, dat ons werk door geen onzer collega's kan worden overtroffen.

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG · NOBELSTRAAT 20 · TEL. 11987

*Doeltreffende
 reclame vereischt
 groote
 publiciteit*

Willem v. d. Waals

HEERENKAPPER — v/h Chef van de Firma JUSTMAN JACOB IEPLAAN, hoek Populierstraat No. 2 — Telefoon 31168
 GEVESVIGD SEDERT 1916

Heeren Kapsalon

Groote Collectie PARFUMERIËN en TOILETARTIKELEN tegen zeer concurrerende prijzen

studie betreffende de compagnie en de sectie, door A. van de Water (vervolg). — Het vliegen bij duisternis, beschouwd van uit een militair standpunt, door W. Leendertz (vervolg). — Over en uit den werkkring van den civiel en militair bestuurder, door P. W. F. Kaniess.

Inter-Ocean.

Het Aug.-Nr. bevat eene geïllustreerde beschouwing van Dr. W. F. Stutterheim: The story of ancient Java. — I. M. Smith schrijft over „Borneo's Barito”, eveneens mooi geïllustreerd. — Het supplement geeft interessante volkstypen uit Oud-Batavia. — Overigens bijdragen met betrekking op de Philippijnen en Australië.

De Tropische Natuur.

Inhoud van het Sept.-Nr. Uit het leven van planten en dieren op den top van den Pangerango (III b. De dieren), door D. v. L. — Een merkwaardige parasiet (van vleermuizen), door C. J. Louwerens. — Adventieve knoppen op de wortels van Peristylus ciliolatus J. J. S., door J. J. S. — Aanteekeningen over Noesa Kambangan, Rafflesia patna Bl., door Erna Boelman-Casparé. — Pholidocarpus sumatrana Becc (palmsoort), door S. C. J. Jochems.

De Mijningenieur.

De Sept.-afl. bevat een door kaartjes verduidelijkt beschouwing van Ir. L. J. C. van Nes: „Geologische waarnemingen op Java”. — Verder o.m. „Eenige gegevens over de kolenbeweging in den Indischen Oceaan en Zuid-Oost-Azië gedurende de jaren 1922—1924”, door Ir. J. H. van Lohuizen.

De Macedoniër. Zendingstijdschrift.

Uit den inhoud van het Oct.-Nr.: Britsch-Indië (enkele kort-saamgevatte gegevens in verband met de verbreiding van het Christendom), door D. Pol. — In memoriam Dr. N. Adriani, door Dr. L. Onvlee Jr. — Moelikheden bij de Evangelieverkondiging onder de Soembaneezen, door P. J. Lambooy. — Van mijn Uitkijk, door D. Pol. (Jeugdwerk in Indië. — Rapport visitatie van den Zendingarbeid, terrein Poerbolinggo).

De Indische Verlofganger.

In het Nr. van 15 Oct. eene „optimistische overdenking” van den bekenden schrijver, oud-zeeofficier A. Weruméus Buning over Indië voorheen en thans. — V. d. B. schrijft over bijgeloof en vooroordeel der Inlanders in Indië. Wat men hieromtrent in het moederland zoo nu en dan ziet of hoort, zinkt in het niet bij hetgeen Indië op dat gebied te zien en te hooren geeft. „Hetgeen begrijpelijk is, omdat men daar te doen heeft met een bevolking, die voor het grootste deel uit analphabeten bestaat en die alle mogelijke niet dadelijk te verklaren verschijnselen aan iets bovennatuurlijks toeschrijft, dan wel alles in verband brengt met het optreden van goede en kwade geesten.” — Verder in dit Nr. o.m. artikel van S. Kalf, „De reede van Olehleh” (dat ook getiteld zou kunnen zijn: „Een stukje geschiedenis uit den Atjeh-oorlog”).

Het oudste kaartboek van een schipvaart der Ver. Oost-Ind. Compagnie, door Dr. R. Bijlsma. (Ned. Archievenblad, jaarg. 1925-26, bl. 137).

Het Koloniaal Instituut te Amsterdam. (Holland Express. 16 Oct. '26).

Het volkscredietwezen in Nederl.-Indië (naar aanleiding van het verslag over 1925), door Dr. H. M. Hirschfeld (Econ.-Statistische Berichten, 13 Oct. '26).

De gouvernementsbedrijven in Nederl.-Indië. Naschrift, door Ir. J. van der Waerden. (Econ.-Stat. Ber. 13 Oct.).

De kiesordonnantie in de practijk (met Maleische vertaling), door G. de Raad. (Locale Belangen. 1 Sept '26).

Suriname.

„De West” van 17 September schrijft: „Na de arbeiders die onlangs teruggekeerd waren van de expeditie Stahel, is Woensdag ook het eerste lid van de staf der expeditie, Dr. D. S. Fernandes, te Paramaribo teruggekeerd. Wij hebben natuurlijk Dr. Fernandes opgezocht, die er gebruid en vermagerd uitzag, doch overigens verklaarde gedurende de gansche reis een vrij goede gezondheid te hebben genoten, evenals ook de andere leden. De topograaf Kuiperbak, die

J. VAN BUUREN
 APOTHEKER
 KANAALWEG 53 :: SCHEVENINGEN
 TELEFOON 50105

met Dr. Fernandes de terugreis deed, is wegens achtergebleven in Nickerie, doch zal waarspoedig de reis naar Paramaribo kunnen vervolgen. De heer Fernandes — die natuurlijk, zoolang taten der expeditie niet zijn gepubliceerd, een reserve had in acht te nemen — had geen enkele algemeene mededeelingen te doen.

Men zal zich herinneren, dat terwijl dr. Stahel den ingenieur Yzerman en dr. van Ommeren Suriname-rivier reisde naar de Lucie-rivier en helminageberge, de heeren dr. Fernandes en tein ter zee Kremer de reis ondernamen via de tijn. Zij vertrokken 15 April van Paramaribo en in het begin van de reis nogal wat moeilijke gevolge van den lagen waterstand in de O. Daarna echter traden de zware regens in, waar rivier aanzwol tot een machtigen stroom, w. bijna niet was op te roeien. Men kwam tot de dat een dergelijke tocht naar het binnenland zwaren regentijd bijna onmogelijk is. Het passe de Wono Tobo-vallen nam zeventien dagen in. Het hoogteverschil tusschen den voet en den vallen is dertig meter. Booten kan men daar n. heen brengen. De booten moeten dus over land worden, met behulp van rollers, over een afstand ongeveer een halven kilometer.

Eerst na twee maanden reis was de monding Lucie-rivier bereikt. Nu werd de toestand der Roeien tegen den woesten stroom was niet mogelijk. Met touwen moesten de booten worden getrokken, waarbij men dan langs den oever moesten, met overlast van mieren, wespen, enz. weken tegen den stroom geworsteld te hebben. De heer Fernandes zijn arbeid aan te vangen. tracé te kappen in de richting van het Wilhelmina-gebergte. Op dit tracé, ter lengte van 43 K.M., melde hij een omvangrijke collectie fauna, na uitsluitend klein gedierte.

De heer Kremer vervolgde de reis door de omdat hij in het gebergte triangulaties moesten richten.

Dat onder deze omstandigheid de voedselvoorziening voldoende was, spreekt vanzelf. Op de terugreis het tracé moest de heer Fernandes zichzelf en de arbeiders op half rantsoen stellen. Toen hij de Lucie-rivier bereikt had, bleek het dat dr. Stahel op de terugreis was van het Wilhelmina-gebergte geveer aan de samenvloeiing van de Lucie en de tijn vond de ontmoeting plaats. In vijf uren tijd afgaande, de afstand afgelegd waarvoor men op vijf weken noodig had gehad.

De heer Fernandes aanvaardde nu de terugreis wijl dr. Stahel, die een ijzeren gestel schijnt te hebben zich gereed maakte om met den heer Yzerman en Ahlbrinck de Corantijn op te varen tot het bron. Op de terugreis ontmoette de heer Fernandes Ahlbrinck, die een ongeluk had gehad met een booten en daardoor zijn toga en nog enkele artikelen had verloren. De heeren dreven een del, waarbij dr. Fernandes een slaappak, een pen en wat visch inruilde tegen een kleine hoeveelheid suiker en chocolade. Het gebrek aan suiker was voor de arbeiders een groote ontbering geweest.

Wat de wetenschappelijke resultaten betreft, Fernandes ons geen mededeelingen verstrekken. namen alleen, dat hij een inheemschen rubberbodem, waarvan een monster melk werd medegeleverd, terwijl ook eenige variëteiten van den chicle werden aangetroffen, waarvan het vermengd een oogenschijnlijk waardevol handelsartikel opleverde. Verder is er de verzameling fauna, bestaande uit nummers.

De heer Kremer keert vermoedelijk over een week te Paramaribo terug. Dr. Stahel denkt tegen het eind des jaars.”

Wij lezen in „De West” van 3 September, om hoofd „Een Indisch gast”:

„Het is altijd interessant om de indrukken te nemen van personen, die, na een lange ervaring in Oost, een bezoek brengen aan de West. Zoo had dezer dagen het genoegeen een onderhouden te hebben met Mr. J. H. van Laer, vroeger adviseur Soerabaja, die hier eenige weken heeft rondgevoerd gisteren via Nickerie, Demerara, Venezuela en weder naar Europa vertrokken is. Hij deelde indrukken mede, die wij hieronder in zijn eigen laten volgen:

Ik vertrek morgen naar Nickerie om niet te Paramaribo terug te keeren. Na Nickerie gezien te

A. VAN DEN HOUD
 BALISTRAAT 38 :: DEN HAAG
Orthopaedisch en Luxe Schoeisel naar Maat
 1e Klas Reparatie-Inrichting. Telefoon 1780

VERKOOPHUIS
Groot Hertoginnelaan 101
 SPECIAAL VOOR INDISCHE FAMILIES
 INGERICHT
 Bestaat ruim 25 jaar 5047
 DAGELIJKS GEOPEND VAN 10 TOT 4 UUR

FIRMA H. MOLIER
 BOEKBINDERIJ EN
 LINIËRINRICHTING 5245
 HUUTMARKT 28-30
 'S-GRAVENHAGE :: TELEF. 10704

*Aan de Leden
 van „Oost en West”*

Het bestaan van het „Koloniaal Weekblad” is, dit behoef geen betoog, een levensbehoefte voor Uw vereeniging.

Op twee manieren kunt U het orgaan steunen:

- 1°. door de adverteerders, die Uw weekblad helpen financieren, met Uw inkoop te bevoordeelen en daarbij den naam van het blad te vermelden,
- 2°. door Uw leveranciers aan te sporen in Uw orgaan te adverteeren, of door onzen reiziger bij Uw leveranciers een introductie te verschaffen.

Mogen wij op Uw medewerking in deze rekenen?

DE UITGEEFSTER.

waartoe wij de „versobering” rekenen, niet bij machte zullen zijn om den toestand te redden. Alleen van de oprichting van groote, op moderne leest geschoeide landbouwondernemingen, waarbij zooveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van handenarbeid-besparende machines, verwachten wij de opleving van de kolonie. Wij herinneren ons, dat jaren geleden wijlen de heer Harry van Ommeren verklaarde hernieuwden bloei van de kolonie te verwachten van de oprichting van eenige groote suikerondernemingen. Al zou men zich in de kolonie niet kunnen vereenigen met alle voorstellen van den Ondernemersraad, in groote lijnen zal het dien weg op moeten, wil Suriname niet in den put blijven. De hulp moet van buiten komen en zal die komen, dan zal men de te stellen voorwaarden in hoofdzaak hebben te aanvaarden.

Over de voorstellen van den Ondernemersraad lezen wij in een particuliere correspondentie uit Suriname in de „N. R. Ct.” van 17 October, ochtendblad A. o.m.: „Het van ondernemerszijde uitgewerkte voorstel vraagt een offer van het Moederland en zal op dien grond wellicht tegenstand ontmoeten; maar toch zal het aanvaard moeten worden als de eenige weg om het land aantrekkelijk te maken voor particuliere belegging welke zooveel voordeliger is dan dat de Overheid moet voortgaan met het jaarlijks bijpassen van de tekorten zonder dat het eind daarvan te voorzien is”....

Over de voorstellen van den Ondernemersraad een sympathiek artikel, onder het hoofd „De helpende broederhand” in „De Telegraaf” van 13 October, tweede avondblad. Daarnaast een aardige teekening van Louis Raemaekers: Suriname in den put, aan den rand de Oost-Indische Broer en de Nederlandse Moeder. Onderschrift: „Oost-Indische Broer: „Kassian, veel te zwak om alleen uit te komen.”
 Nederlandsche Moeder: „Als we er haar samen eens uithelpen!””

Curaçao.

De middelen in het tweede kwartaal en in het eerste halfjaar.

Verschenen is de kwartaalstaat over April tot Juni 1926. Ook thans zijn de ramingen ver overtroffen. De belastingen brachten op f 535.394.40, d.i. f 151.144.— boven 1/4 der raming voor 1926 en ruim f 80.000.— meer dan het 2de kwartaal 1925; de inkomsten van anderen aard waren f 228.938.49, d.i. f 58.288.— boven 1/4 der raming en f 40.000.— bijna boven het 2de kwartaal 1925. In het geheel brachten de middelen in dit tijdvak op f 764.332.891 of f 209.432.— meer dan geraamd was en f 120.000.— meer dan in 1925.

De hoogere opbrengsten zijn vooral te danken aan de inkomstenbelasting, invoerrecht, accijns op gedistilleerd, zegelbelasting en successiebelasting, die achtervolgens meer dan de raming opbrachten: f 2000.—, f 85.000.—, f 43.000.—, f 3000.— en f 15.000.—. De accijns op gedistilleerd was f 6000.—, de grondbelasting f 4000.— en de gebruiksbelasting eveneens f 4000.— teruggelopen, vergeleken bij 1925. Van de inkomsten van onderscheiden aard waren de ontvangsten wegens kosten van dienstverleening bij den in-, door- en uitvoer van goederen f 5000.— boven de raming, het uitvoerrecht was niet minder dan f 22.000.— daar beneden, de inkomsten van de posten f 4000.— hooger, de opbrengst van de posten voor draadloze telegrafie eveneens, de loodsgelden waren f 35.000.— boven de raming en f 20.000.— boven het overeenkomstige kwartaal 1925. Over het eerste halfjaar 1926 waren de ontvangsten f 1.496.872.161, d.i. f 354.000.— boven de raming en f 240.000.— boven het eerste halfjaar 1925.

Salariesherziening.

Het ontwerp tot herziening van de bezoldigingen der hoogere ambtenaren is in den Kolonialen Raad ongunstig ontvangen. Volgens het Voorloopig verslag waren de afdelingen algemeen van oordeel, dat thans niet tot verhooging van het inkomen van hoofdambtenaren kon worden besloten, zonder ook de andere ambtenaren daarin te betrekken. Voor alle rangen gelden de kostbare levensomstandigheden, die de ontwikkeling van Curaçao heeft tot stand gebracht. Naar het oordeel der afdelingen is er dan ook geen reden voor het tweeslachtige stelsel, dat het bestuur wil: duurt-

rek ik van Demerara naar Curaçao. Ik zal dan alles hebben, wat ik wenschte, en ik durf zeggen, dat mijn tijd heb uitgebuit. Bijna elken dag ben ik op pad en dagen, welke ik dat niet was, heb ik mij op verschillende bureaux van de voornaamste zaken op hoogte gesteld, waarbij ik de meeste medewerking gevonden heb. Ik zag verschillende plantages, waar de gelegenheid was met de administrateurs allerlei belangens te bespreken, bezocht eenige vestigingsplaatsen, Moengo, Coronie, Chatillon en besteedde den Brownsberg. Ik woonde het onderwijs op verschillende scholen bij en ging de woningtoestanden na. Het is moeilijk alles op te noemen.

In indruk is, dat alhoewel nog veel te verbeteren men met Suriname op den goeden weg is. Het is merkwaardig land, een land met een historie eener doch achterlijk anderzijds, zulks door den schok gevonden door de afschaffing van de slavernij, wel het nog niet te boven is. Indien men de tegenwoordige kaart van Suriname vergelijkt met de oude, op domeinkantoor aanwezig, dan staat men verstedelinge aanwezig is geweest, om te constateeren, van dit alles nog slechts een klein stuk cultuur namelijk aan de Beneden-Suriname en de Beneden-wijne over is, terwijl Nickerie een nieuwe ontwikkeling laat zien. Afgescheiden van Moengo, dat het is door de exploitatie geleidelijk te verdwijnen, Suriname dus een reste van een oude cultuur en nieuw land met besliste mogelijkheden (rijst, ka-

laak moet zijn het eerst-bedoelde gedeelte als een maar goed te bewaren en door verstandige maatregelen opnieuw te doen uitbreiden, het andere gedeelte volle ontwikkeling te brengen. Van buitengewoon is daarbij de ontwikkeling der vestigingsplaatsen van den kleinen landbouw, welke hetzij tot een welvaart moeten komen, hetzij den grooten landbouw te steun moeten dienen, evenals zij van dezen zullen ontvangen door betaling van gepresteerd arbeid of geleverd product.

men dat de hoofdlijnen door het gouvernement worden gezien of gevolgd. Het zal echter een programma vele jaren zijn, voordat wederom een behoorlijk geheel gegroeid en een welvaart ontstaan zal zijn. De maatregelen door den Ondernemersraad aanbevolen — indien gevolgd — daartoe zeer zeker aan te wijzen.

den korten tijd, dien ik te Paramaribo heb doorgebracht, heb ik veel hartelijkheid ondervonden en ben door zijn vriendelijk karakter daartoe aangetrokken aan voelen.”

uitvoer van Suriname. Het effect van de droogte 1926 laat zich duidelijk zien in de uitvoercijfers. In het jaar tot eind Augustus was uitgevoerd voor waarde van f 6.345.000. Dit jaar is de uitvoer tot eind Augustus f 5.451.000.

uitvoer van balata bedroeg dit jaar tot eind Augustus slechts 87 ton; verleden jaar in hetzelfde tijdvak 100 ton.

uitvoer van bauxiet bedroeg dit jaar 37.000 ton, 67 duizend verleden jaar tot eind Augustus.

uitvoer van cacao bedroeg dit jaar slechts 1292 ton tegen 6920 balen in hetzelfde tijdvak verleden jaar. De berichten, dat die cultuur vrijwel den genadeheft gekregen door de groote droogte, worden voor bevestigd.

uitvoer van hout maakt een gunstige uitzondering. De waarde daarvan bedroeg dit jaar ruim twee tot ruim het dubbele van verleden jaar tot eind Augustus.

overscheping van katoen neemt eveneens toe. Zij bedroeg dit jaar tot eind Augustus ongeveer twintig duizend kilogram, of ruim het vierdubbele van verleden jaar.

kleine twintig duizend balen koffie werden dit jaar tot eind Augustus verscheept, tegen ongeveer dertig duizend balen in hetzelfde tijdvak verleden jaar. Vooruitzichten voor het overige deel van het jaar zijn zeer ongunstig, daar de boomen zich nog niet hersteld hebben van de gevolgen der droogte.

overscheping van suiker was tot eind Augustus 10 miljoen kilogram, tegen 9.300.000 kilogram in hetzelfde tijdvak verleden jaar.

onder het hoofd „Toenemende Werkloosheid en de toekomst van Suriname” hangt „Suriname” van 3 September een artikel op van den treurigen economischen toestand waarin de kolonie verkeert. Die toestand is in het land bedenkelijk en wij vreezen dat kleine middelen

Verlofgangers,
 U zich in Den Haag en Omstreken vestigt, laat Uw wasch behandelen door de
Electrische Wasch- en Strijkinrichting
AN KUYEREN & HORSTMAN
 WINGERDSTRAAT 45 - DEN HAAG

**SCHOENMAKER
 BLIJF BIJ JE LEEST!**

Een oud spreekwoord en een wijs spreekwoord. Alleen in zijn eigen vak kan iemand iets goeds praesteeren. Een bankier heeft geen verstand van den kaashandel, evenmin als een electricien van hondenscheren. Maar allemaal kunnen zij in enkele uren leeren drukken, teminste als men de verzekeringen gelooft der handelaars in

**KANTOOR-
 DRUKMACHINES.**

Als men dan zoo'n machine aangeschaft heeft, valt het aanleeren van het drukkersvak lang niet mee, het werk kan niet halen bij dat van een goed geoutileerde drukkerij en slecht reclamedrukwerk is het tegendeel van een reclame. Indien gij echter met uw drukwerk eer wilt inleggen en er de aandacht op wilt zien gevestigd, bestelt het dan bij de

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 NOBELSTRAAT 20 * TELEF. 11987

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ AMSTERDAM.

Gestort Kapitaal 80,000,000.-
Statutaire Reserve 21,117,340.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-

Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.

Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.

In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transiënten.
— Incasseeringen en Financieringen. — Schriftelijke en
Telegrafische Credieten. — Reiscredietbrieven. — Depositos'.
— Rekeningen-Courant. — Aan- en Verkoop van Effecten. —
Administratie van Vermogens. — Open en Gesloten
Bewaarneming.

SAFE-DEPOSIT — KOFFERKLUIS
Inrichting tot het plaatsen van brandkasten. Speciale
gelegenheid tot het huren van afzonderlijke kluisen voor
grote administraties.

JOCHUM's Detective-, Recherche- en Informatie-Bureau 'S-GRAVENHAGE

Toussaintkade 34 Telefoon 31821

AMSTERDAM

Bosboom Toussaintstraat 33 - Telefoon 26091

Onderzoek op elk gebied

Particuliere Informatiën (speciaal zedelijk
en moreel gebied), Levensloop
van personen, enz.

Verbindingen met alle groote steden der
wereld

Relatie: Speciaal eerste klas Families
Streng discretie

Correspondentie: Nederl., Duitsch, Engelsch, Fransch,
Italiaansch, Russisch en Esperanto. 5312

DE BAS & Co., Bankiers

MEERENGRACHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

Safe-Inrichting

WIJ VERVAARDIGEN

ALLE soorten drukwerk met één
uitzondering: het slechte.

Een proef zal U overtuigen

zoals zoovelen vóór U overtuigd
werden en onze klanten bleven.

N.V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
DEN HAAG :: NOBELSTRAAT 20 :: TEL. 11987

R. SCHENZER'S

ALGEMEEN ASSURANTIE-KANTOOR
PAPAVERHOF No. 35
DEN HAAG, TEL. 30070

Belast zich met de vakkundige
behandeling van Assurantie
aangelegenheden van elken aard

OUD INDISCH GAST
LID DER VEREENIGING OOST & WEST

ONDERLINGE LEVENSVZERZEKERING VAN EIGEN HUIS

Hoofdkantoor: 's-GRAVENHAGE, Kortenaerkade 3.

Bijkantoor: BATAVIA, Voorrij

Gunstige Tarieven en Verzekeringsvoorwaarden.

Vraagt deze tarieven en gij zult Uwe levensverzekering sluiten bij de O. L. V. E.

toeslag voor de eene groep ambtenaren en bezoldigings-
verhoging voor een andere. Het een of het ander moet
voor alle ambtenaren gelden. En dan wordt opgemerkt,
dat een half jaar geleden is gezegd, dat bij het bedu-
dend nadeelig saldo der begrooting niet te denken valt
aan traktementsverhoging en een algeheele herziening
van de bezoldigingsregeling. Daarbij komt, dat de econ-
omische omstandigheden zich nog steeds wijzigen en de
toestand zich nog niet geconsolideerd heeft. En dan
volgen deze sfinxachtige woorden, dat de begrotings-
wetgever zich een zekere mate van vrijheid van hand-
elen moet voorbehouden, ten einde geen rechten of
aanspraken te krenken en niet aan gekoesterde ver-
wachtingen voedsel te geven.

„Den Directeur van den Openbaren Gezondheids-
dienst, voor wien reeds f 12.000.— uitgetrokken is,
buiten beschouwing latende, zouden de afdelingen
willen voorstellen den in de memorie van toelichting
genoemden ambtenaren, zoomede den Inspecteur van
het Onderwijs, tot wederopzeggens toe en verder on-
der dezelfde voorwaarden als voor de andere ambte-
naren bepaald, ieder, ongeacht de beteekenis van zijn
ambt, voor 1927 een duurtetoelag naar reden van
f 1008.— te verleen. De afdelingen kunnen er zich
volkomen mee vereenigen, dat hun tevens een duurt-
toelag tot gelijk bedrag met terugwerkende kracht tot
1 Juli 1926 ten laste van de loopende begrooting wordt
toegekend.

Hetgeen enkele der genoemde ambtenaren thans
reeds als duurtetoelag of onder soortgelijke benamin-
gen mochten ontvangen, ware uitteraard thans te ver-
rekenen.

Met het oog op de toenemende duurte zouden eenige
leden het Bestuur willen verzoeken reeds terstond, ge-
heel onafhankelijk van de lotgevallen van het onder-
havige ontwerp, voor wat 1926 aangaat, evenbedoelden
duurtetoelag te willen toekennen.

Dezelfde regeling wordt gevraagd voor den Aposto-
lisch Vicaris der R. K. geestelijken, die niet in den
reeds toegekenden duurtetoelag schijnt begrepen te
zijn, omdat zijn inkomen door de Kroon is bepaald.

Telegraafverkeer.

De directeur-generaal der P. en T. maakt bekend,
dat met ingang van 16 Oct. 1926 het tarief der telegram-
men naar Curaçao is verlaagd als volgt:

Gewone telegrammen f 3.05 per woord, uitgestelde
telegrammen f 1.52½ per woord, Nederlandsche regeer-
ingstelegrammen f 1.99½ per woord.

De verzending der telegrammen tegen bovengenoem-
de prijzen kan uitsluitend geschieden via Londen P. Q.
of via Brest P. Q., d.w.z. van Londen of Brest af over
de lijnen der Fransche kabelmaatschappij. (A. H.)

Blankensteijnianum ?

In het verslag der commissie voor de verzoekschrif-
ten van den Kolonialen Raad over den door ons ver-
melden brief van Dr. Bergmann lezen wij:

„Bij de stukken bevindt zich ook een afschrift van
een den 19en Juli 1922 door den heer G. Molengraaff
uit Curaçao aan den heer Mr. Rollin Couquerque, Chef
van de tiende afdeling van het Departement van Kolo-
niën gericht schrijven, bevattende critische beschou-
wingen over en naar aanleiding van de staking in dat
jaar en de relletjes op Maandag 17 Juli en aan den voet
van welk schrijven de mede-ondertekenaren Prakken,
H. Meerdink en A. Bergmann verklaren ten volle met
het bovenstaande in te stemmen.”

Notaris.

De heer E. S. C. de Veer Abrahamsz is op zijn ver-
zoek eervol ontheven van de waarneming der betrek-
king van notaris op Curaçao.

Directeur van den Openbaren Gezondheidsdienst.

Tijdelijk is belast met de waarneming der betrekking
van directeur van den openbaren gezondheidsdienst
de heer F. E. Quadekker, chef van den militairen ge-
neeskundigen dienst.

Bestuursgemachtigde.

Het schijnt moeilijk te zijn voor leeken in het staats-
recht, om zich een juiste voorstelling te maken van het
begrip „bestuursgemachtigde”. Twee opmerkingen bij
het debat over de watervoorziening in den Kolonialen
Raad maken dit duidelijk.

Er was gevraagd naar het oordeel van Prof. Kraus,
waarop de bestuursgemachtigde antwoordde, dat het
hem niet bekend was of dit advies aan het bestuur was
overgelegd.

Niet veel beter maakte het de heer De Veer Abra-

hamsz, die vroeg aan den bestuursgemachtigde
den heer Molengraaff niet bekend hoe prof. Kraus
het plan denkt? De heer Molengraaff is toch twee
met verlof naar Nederland gegaan; heeft hij dus
onderhoud met prof. Kraus gehad?

Een leergang van de Volksuniversiteit in Curaçao
staatsrecht zou voor de leden van den Kolonialen
en voor de bestuursgemachtigden nuttig kunnen

Uit den Verren Vreemde.

Exploratie uit de lucht.

De „Staits Times” bevatte over de nieuwe ma-
ontdekkingsverkenning eenige interessante mede-
gen; wij maken er een kleine sprokkeling uit.

De „Aerial Survey Company Ltd.” schijnt een
voortvarend concern onder uitstekende leiding,
genoegen vernemen wij dat de Regeering der
reerde Maleische Staten van de diensten van deze
schappij gebruik maakt. Deze maatschappij heeft
enkele jaren van haar bestaan reeds zeer veel tot
gebracht. Zij stelde een lucht-foto-album samen
het door haar ingestelde onderzoek van de Irrawa-
delta, verrichtte van uit de lucht verkenningen
bosschen van Birma en in Tenaderim en voer
lijksoortige opdrachten uit voor de „Birma Oil
pany”. Reeds verleden jaar verrichtte zij uits-
verkenningwerk voor de Miri Olievelden en vol-
een succesvollen onderzoekstocht boven de bos-
van Serawak. Zij heeft door middel van fotogra-
opnamen en verkenningen per vliegmaschine een
rein met een oppervlakte van 20,000 vierkante
aan een verstrekkend onderzoek onderworpen.

Dat de organisators er zelfs in geslaagd zijn
de minste subsidie deze maatschappij rendabel te
ken is van zeer groot belang en bewijst hoe ver-
in dit opzicht verschilt van de lucht-transport-
schappijen welke op het oogenblik in Europa op-
ren. Daar is maar al te duidelijk gebleken, dat de
geerings-subsidie in de ontwikkeling van het luch-
keer een onmisbare factor was.

De „Aerial Survey Company Ltd.” heeft thans
opdracht gekregen om een onderzoek in te stellen
de kustlijn tusschen Port Swettenham en Port
en heeft hiermede reeds een begin gemaakt.

Zeer waarschijnlijk zal men binnen zeer kort
ook de aviatiek in dit gedeelte der wereld zich
rijk zien ontwikkelen. Enkele dagen geleden we-
gededeeld, dat de zeer belangrijke schakel in den
vaartdienst tusschen Engeland en Australië, n.l.
binding van Cairo met Bagdad en Indië, op den
Januari zal worden geopend. Het getuigt van een
goed inzicht de diensten van de maatschappij,
thans in de Maleische Staten opereert, te benad-
het belang van de ontwikkeling van den dienst-
schen dit land en Indië, de laatste schakel in de
binding van deze koloniën met het moederland.

Alan Cobham verzekerde op zijn trip naar Aus-
dat de vliegmaschine het meest safe transport-mid-
en de onlangs gepubliceerde statistieken van het
sche Ministerie van Luchtvaart wijzen uit, dat hij
heeft overdreven.

De belangrijke rol welke de vliegmaschine he-
vervullen, wordt ons met den dag duidelijker. De
volgende trap der ontwikkeling zal ons het
luchtschip brengen, dat een even groot aantal
giers en een even groote hoeveelheid goederen
grote schepen zal kunnen transporteren. On-
schen staat de ontwikkeling van de luchtvaart
Maleische Staten in het teeken van den tijd; we
met voldoening hierop neerzien.

Het heeft lang geduurd, men kan gerust zeg-
we ten achter zijn, want er is hier nog veel op
bied der aviatiek te doen. Indië, Birma en
andere landen, waar toch even groote moeilijkheden
hier moesten worden overwonnen, zijn ons
voor.

De werkzaamheden van de maatschappij zullen
een aanwijzing moeten zijn wat ten opzichte van
openleggen van nieuw land, nog kan en moet
gedaan.

Diamantkoorts.

Al is wat over de bedrijvigheid in de vind-
bij Lichtenburg in N. Transvaal, in woord en
overgebracht wordt, eigenlijk niets dan een her-
van hetgeen de geschiedenis is van vroegere niet
liggende diamantveld-ontdekkings, het gebeuren
toch interessant, voor wie het als geheel beschouwt.

VERLOFGANGER

wanneer U zich in Den Haag
vraagt dan eens prijsopgaaf voor

Electrische Artikelen aan bij:

K. C. CREMER van Boetselaerlaan 19 Den Haag
Telefoon 54325

H. J. CRAMWINCKEL Jr.
 Haag, PIETHEINSTRAT 36, Telefoon 11906
 orme keuze Gravures, Platen, Etsen enz.
 adementen in alle stijlen. — BILLIJKE PRIJZEN 5054
 ort naar de Indiën. Vele attesten van Ind. fam. ter inzage

el als voor wie vermaak scheidt in tegenstellingen,
 als de bijzonderheden aanbieden.
 lezen wij weer van gevallen, waarbij iemand bij
 eerste wasschen een 30, 40, ja 100 karaatsdiamant
 zoodat hij met één slag rijk was. Een paar van
 lijke berichten zijn natuurlijk voldoende om een
 verhuizing uit te lokken naar het land waar dia-
 zoo maar voor het grijpen, althans voor het was-
 ligt. In 10.000-tallen zijn de gelukzoekers dan ook
 meen getrokken. Geheel vrij is 't krijgen van een
 niet, maar de kans daarop is, blijkens 't groot
 toch nogal gunstig. De te verrichten arbeid is
 en zeer ongezond. Vooral door 't onafgebroken
 men van stof der uitgravingen. Over dag steekt
 vende hitte, 'snachts kan 't grimmig koud zijn, ter-
 voor menigeen beschutting noch tegen 't een,
 tegen 't ander is.
 diamantkoofts zet anders luf-aangelegden tot wer-
 en. Zij ploeteren van den vroegen morgen tot den
 avond.
 avonturiers, met vrouwen, kinderen en zwarte
 ers, hebben er al een stad van 30.000 zielen doen
 an, met post, banken, winkels restaurants, speel-
 enz. De woningen bestaan veelal slechts uit
 en dak van blik, op den aarden vloer. Gerouti-
 e delvers brengen houten woningen mee. Anderen
 in tenten of in ossenwagens.
 Dr. C. Ross (Berliner Ill. Zeit. 3 Oct.) gelukt
 ongeveer 5 pCt. der delvers zich een vermogen
 vermaffen. 60 pCt. vindt er een gewoon bestaan.
 — gaat te gronde, verdwijnt, of verkoopt
 Menigeen heeft wat hij bezat geofferd, om
 armoede en ellende in de plaats te krijgen. Zoo-
 nis waar plotseling gewonnen wordt, komt ook
 de aanvankelijk gelukkigen een, naar ver-
 groot aantal voor, dat daarna weer alles ver-
 loort.
 voorbeelden van mislukking worden echter niet
 rdeld; daarentegen worden met namen en toe-
 gevallen herhaald van den bankbeambte, die
 verloop van twee weken zoo gelukkig was, dat hij
 villa kon betrekken, of van de keukenmeid,
 haar heer een Claim ten geschenke kreeg, en
 als een der beste partijen van Z. Afrika geldt.
 bezitters van bijna waardelooze stukken grond
 geworden door hetgeen zij daar hebben ge-
 of doordien zij den grond aan speculantien, dan-
 ders tegen buitensporigen prijs hebben ver-
 t.
 verhalen zullen vooralsnog groote aantrekkings-
 blijven uitoefenen; 5 pCt. kans op rijkdom lokt
 dan 95 pCt. kans op ellende afschrikken kan.

Ingezonden.

Nog éénmaal: De pygmeëen.
 Aan de Redactie van het Kol. Weekbl.
 ond spreekwoord zegt: „Iedere vogel zingt zoo-
 gebekt is” en natuurlijk begreep ik levendig,
 geluid storend klinkt, daar waar knus gebab-
 rd over het „kleutervolkje”. Verder moet ik
 vrouwen, dat althans Uw lezers objectief zul-
 len lezen. Voor een groot deel onthef mij dit
 en een beantwoording van Uw medewerker.
 keke opmerking. Uw medewerker noemt: Dr.
 ters van Leeuwen, directeur van 's Lands Plan-
 te Buitenzorg, lid der besproken expeditie. Er
 even aandacht worden gevraagd, in het bijzon-
 Uwen medewerker, voor hetgeen dit expedi-
 publiceert, ik herhaal „onthult”, in zijn dagboek
 datum 17 Juli, „Zijn verhalen, (van den vlieger
) over de wijze, waarop hij feitelijk door Stir-
 den gek gehouden is, en wij dus ook (hij
 hij hier kwam nog niet wat de plannen met
 ige waren), zijn niet opwekkend en geven een
 kijk op de mentaliteit van onze gasten. „It was
 lea to use an aeroplane as a freightcar”, zeide
 en het is zeer merkwaardig, dat niet eerder on-
 gebeurd”. Tot zoover het dagboek van
 uw medewerker opgeroepene. De zinsnede
 voor rekening van den zegsman latende,
 mijn zijde commentaar daarop wel achter-
 lven, na mijn ontboezeming, een min of meer
 te, in het vorig nummer van dit blad.
 dit hieraangehaalde bloempje uit een welvoor-
 arde, zie men „Het Nieuws van den Dag” voor
 van 6 Sept. j.l. No. 208, vijfde blad. Aan
 de aangelegenheid zal ik mij hier niet meer
 en, doch ik blijf Uw medewerker in gemeede

ER. VAN DER LINDE
 Vlietstraat 153 Vlierboomstraat 126
 DEN HAAG - TELEFOON 35151
 verhuizingen - Transporten
 Expeditie
 Den Haag tarief voor binnen- en buiten de stad

Belastingzaken (ook Indische)
H. J. KONING - DEN HAAG
Sonoystraat 53 (bij lijnen A, 7, 14 en 17)
 Inlichtingen, adviezen, aangiften, verzoek- en bezwaar-
 schriften, uitstel.
Kantoor open: alle werkdagen van 10 tot 12 en van
 2 tot 5 uur (ook Zaterdagsnamiddags). Bovendien Dinsdags-
 en Donderdagsavonds van 7 tot 9 uur.
38-jarige belastingpraktijk. Tarief zeer billijk.

aanraden om zich eenigszins op de hoogte te stellen
 van de literatuur van zijn onderwerp.
 De bestudeering van het werk Nova Guinea zij hem
 daarbij beleefd aanbevolen.
 Hoogachtend,
 Rotterdam, 15 Oct. 1926. J. W. VAN NOUHUYS.

Het is den heer van Nouhuys bekend:
 dat Prof. Stirling de vliegmaschine voor verkennings-
 werk heeft meegenomen;
 dat het Indisch Comité voor wetensch. onderzoekin-
 gen er zich over uitsprak, dat het vliegplan de aant-
 trekkelijkheid van het Stirling-plan uitermate ver-
 hoogde,
 dat het voornemen heeft bestaan, een marine-vlieg-
 tuig te Soerabaja in reserve te houden om zoo noodig
 in N. Guinea te gaan bijspringen,
 dat dit alles ter zijde is gezet door invloed van Ban-
 doeng,
 dat hierdoor aan het vliegtuig bij de expeditie alleen
 de taak van transportdiensten is toegewezen,
 dat het Indisch Comité en Prof. Stirling hierin noode
 hebben berust,
 dat het vliegtuig zelfs in deze rol wonderen heeft
 volbracht,
 dat het tenslotte in onbruik is geraakt op een wijze,
 waarover de inlichtingen nog niet volledig en onpar-
 tijdig tot ons gekomen zijn,
 dat de Deen Hoyte teleurgesteld te Batavia terugge-
 keerd, daar aan de „Javabode” een interview heeft
 verleend, dat zich over verschillende leden der expedi-
 tie niet gunstig uitliet,
 dat het bekend was, dat door de voormelde en andere
 omstandigheden en verhoudingen tusschen de leden
 der expeditie een geest heerscht, die een smet voor
 deze onderneming zal blijven, ongeacht de resultaten
 waartoe zij moge leiden.
 Als de heer van Nouhuys dit alles terzijde zet om den
 lezer over deze kwestie alleen een verklaring van Hoyte
 aan Dr. Doeters v. L. voor te leggen, waarvan hij zelf
 schrijft, dat hij haar voor rekening van den heer Hoyte
 moet laten, dan verloop ik mij aan het objectief oordeel
 van dien lezer over te laten:
 of de heer van Nouhuys het recht heeft mij voor te
 houden wat als het peil te beschouwen is waarop het
 Kol. Wkbl. behoort te worden gehouden,
 of de heer van Nouhuys het recht heeft, met dergelijk
 gekibbel, als wetenschappelijk betweter tegen mij op te
 treden?
 De schr. van de rubriek „Uit den
 verren vreemde.”

SLOTWOORD DER REDACTIE.

Vermoedend dat door eene verdere gedachtenwisse-
 ling tusschen den heer Van Nouhuys en den redacteur
 der rubriek „Uit den verren Vreemde” het eigenlijke
 onderwerp waarover de discussie door eerstgenoemden
 heer werd geopend meer en meer op den achtergrond
 zal geraken, meent de Redactie thans de debatten te
 mogen sluiten.

Düsseldorf - Bandoeng.

Aan de Redactie van het Koloniaal
 Weekblad te 's-Gravenhage.

Geachte Redactie!

Van bevriende zijde is mijn aandacht gevestigd op
 het artikel Düsseldorf—Bandoeng van H. F. Tillema
 in No. 41 van het Koloniaal Weekblad en wel in het
 bijzonder op de inleiding van den schrijver tot zijn
 eigenlijk onderwerp.
 Ofschoon ik mij zeer goed kan verplaatsen in zijn
 gedachtengang, dien ik op grond van eigen ervaring
 niet geheel onjuist kan noemen, meen ik toch hetgeen
 hij in de eerste alinea voorop stelt, te moeten tegen-
 spreken, mede voor de eer der Utrechtsche studenten
 in de geneeskunde. Aan de excursie naar de „Gesolei”,
 die van 7 tot 10 October plaats had, hebben deelge-
 nomen 97 aanstaande artsen, 17 studenten in de tand-
 heekunde en 14 studenten der veterinaire faculteit
 onder leiding van vier hoogleraren, één lector en
 zeven assistenten. Mede door de welwillende hulp
 van het Bestuur der Groote Tentoonstelling, die de
 beste deskundigen ter beschikking had gesteld bij het
 bezoek aan bepaalde afdelingen, kan ik den Heer
 Tillema verzekeren, dat noch de belangstelling der
 Utrechtsche studenten voor het wetenschappelijk deel
 der tentoonstelling noch hun uithoudingsvermogen iets
 te wenschen overlieten.

WEGENS VERTREK NAAR BUITENLAND
**ALGEHEELE
 UITVERKOOP**
 DER NIEUWSTE MODELLEN 5243
 — VAN DIT SEIZOEN —
VER BENEDEN INKOOPSPRIJS
„FAVORITE”
 ROBES —:— LINGERIES
 50 NOORDEINDE BOVENHUIS

IN DECEMBER DEZES JAARS ZAL VERSCHIJNEN
ART, RELIGION AND CLOTHES
 a Collection of Essays by
HERBERT ANTCLIFFE

CONTENTS

Foreword	12. Monsieur Massenet.
1. Art, Religion and Clothes.	13. Händel and Brahms: A Comparison.
2. Religion and Aesthetics.	14. The Significance of Scriabin.
3. Austerity and Beauty.	15. Space and Spacing in Music.
4. Limitations and Art.	16. National Flavour in Music.
5. Art and the Holidays.	17. The Imperial Spirit in Music.
6. Music and Manners.	18. More about History and Music.
7. Two Views of Opera.	19. The Necessity of Music in War-Time.
8. Impulse in Composition and Interpretation.	20. J. S. Bach and Emotion
9. Schumann: A German Event.	
10. Robert Schumann: An Anniversary Estimate.	
11. The Real Liszt.	

Dit boek, gedrukt op goed papier en keurig gebonden
 zal slechts bij intekening uitgegeven worden.
 Men gelieve zoo spoedig mogelijk inschrijvingen te zenden
 aan de Administratie van het „Koloniaal Weekblad”, Nobel-
 straat 20, Den Haag.
 *De prijs zal zijn f 4.50.

Wanneer U
PERIODIEKEN
 wilt uitgeven, wend U dan
 tot ons. Wij zijn daarvoor
 speciaal ingericht en kunnen
 derhalve voor
goede en tijdige aflevering
 zorg dragen. Desgewenscht
 verzorgen wij voor U de
Administratie en Expeditie
 Onze rotatiepersen staan ge-
 reed voor uw **grote op-
 lagen**, onze prima snelpersen
 voor die tijdschriften, waarbij
 het vooral op **kunstdruk**
 aankomt
N.V. Drukkerij Ten Hagen
 Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

BRIEVEN en stukken, de afdee-
 ling Advertenties be-
 treffende, uitsluitend te adresseeren:
Administratie Koloniaal Weekblad,
Nobelstraat 20, Den Haag. Dus NIET
enkel Drukkerij Ten Hagen.

WAAROM

is het adres voor alle Repatrieerenden bij ons?

OMDAT

onze Meubelen in onze EIGEN fabriek worden vervaardigd en wij dus ALLES garanderen en UITERST billijke prijzen berekenen. Aanbev.

5253

GEBRS. J. & A. JUNGSLÄGER
JAN HENDRIKSTRAAT 19 - DEN HAAG

DE N.V. BEGRAFENIS-ONDERNEMING
„SIMPLICITAS“
VAN W. J. INNEMÉE & ZONEN TE 'S-GRAVENHAGE
IS ONMIDDELIJK IN HET BINNEN-EN
BUITENLAND TE ONTBIEDEN VOOR REGELING
VAN EEN TRANSPORT, BEGRAFENIS OF CREMATIE
KANTOREN: DENNEWEG 71-73
GARAGES, KISTENMAKERIJ EN DRUKKERIJ: HOOIKADE 43-57
TELEFOON: 11314 EN 12890

5337

WARMWATER

Gratis G.E.B. warmwater-installatie

INLICHTINGEN:

M. A. VROLIJK

Thomsonlaan 41 Telef. 35618
'S-GRAVENHAGE

Alle voorkomende reparatiën tegen concurrerende prijzen. 5169

N.V. Brandstoffenhandel „DE CENTRALE“

SCHEVENINGEN

Tel. 51313 - Pinkstraat 27 - Tel. 51313

levert uitsluitend prima kwaliteit Engelsche, Belg., Duitsche en Hollandsche Brandstoffen,

beslist steen- en gruisvrij.

Prompte bediening. Billijke prijzen.

NEEMT PROEF.

Aanbevelend, C. VERHEIJ Wzn., Directeur.

WONINGBUREAU „DE CONCURRENT“

Thomsonlaan 52 - Den Haag - Telefoon 36776

Sterk concurrerende voorwaarden voor het: Koopen en Verkoopen van Huizen, Huren en Verhuren van Huizen, Etages en Appartem., gem. en/of ongem.

5293

J. H. M. OHL, Gep. Kapt. O. I. L.

U dankende voor de mij verleende gastvrijheid in Uw blad.

Uw dienstw.,

Dr. J. M. BAART DE LA FAILLE,
Hoogleraar aan de
Rijks-Universiteit te Utrecht.

Berichten der Afdelingen.

Afdeeling Nijmegen.

OPENING VAN HET SEIZOEN

op Zaterdag 23 October, 's namiddags 3 uur precies, in het Olympia-theater, L. Burchtstraat.

Programma:

1. Openingswoord door den Heer F. H. A. van der Brugh, Secretaris van het Hoofdbestuur te 's-Gravenhage.
2. Lezing van den Heer F. M. Gescher, Secretaris der afdeling, over: „Nederland en het Indisch Reveil.“ Pauze, waarin enkele tentoongestelde doeken bezichtigd kunnen worden.
3. Film: „Dwars door Sumatra.“

Leden en begunstigers hebben vrijen toegang, elk met één invitè, waarvoor plaatsbewijzen zijn toegezonden. (Balcon rechts en 1e Rang rechts).

Voor belangstellenden gelden malinèeprijzen: f 1.—, f 0.75, f 0.50 en f 0.30.

Het Bestuur hoopt allen aanwezig te zien. Maak van Uw recht van introductie gebruik om nieuwe leden te werven.

Het Bestuur.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur.

HOOFDBESTUURSVERGADERING op Zaterdag 30 dezer in het gebouw Heulstraat 17, des nam. ten 2 ure.

Punten van behandeling.

1. Opening.
2. Notulen (zie K. W. 17 Juni '26, No. 24).
3. Koloniaal Weekblad.
4. Propaganda.
5. Algemeene besprekingen. *)

De Secretaris,

VAN DER BRUGH.

*) Bij verhindering van het H.B.-lid wordt een plaatsvervangend-lid uit het Afd. Best. verwacht.

Met verwijzing naar een vorig, desbetreffend bericht zij medegedeeld, dat de heer M. van Lokhorst, Riouwstraat 136, den Haag, lid van Oost en West, zich beschikbaar stelt voor het houden van lezingen, met of zonder lichtbeelden.

De heer v. L., die belangeloos zijne medewerking verleende op de weldadigheidsvoorstelling van 9 dezer, ten bate van de Padang-ramp, heeft een belangwekkend repertoire (ook van vreemde landen en koloniën) waarvan zeer gunstige persprecenties.

Men vrage prospectus en voorwaarden (voor Afdelingen reductie).

Van de Redactie.

PLAATWERK „NEDERLANDSCH-INDIË.“

Het in het vorig Nr. van het K. W. besproken plaatwerk „Nederlandsch-Indië“ is ook verkrijgbaar bij de firma W. P. van Stockum, Buitenhof te 's-Gravenhage en bij den hr. J. F. A. van Vlaanderen, van Blankenburgstraat 13c, eveneens te 's Hage.

16e NEDERLANDSCHE JAARBEURS.

Op verzoek van het Secretariaat zij medegedeeld, dat de 16e Nederlandsche Jaarbeurs gehouden zal worden te Utrecht van 15 tot en met 24 Maart 1927.

LEZINGEN OVER CHINA.

In Nov. en Dec. zullen voor de Volksuniversiteiten te Amsterdam, Den Haag en Rotterdam een vijftal lezingen over China worden gehouden, uitgaande van de redactie van het driemaandelijkse tijdschrift China. Nadere inlichtingen verstrekt een programma, het-

FIRMA SEGGA

DEN HAAG

SPUI 218. TELEF. 12904
THOMSONLAAN 93. „ 33661

COMPLEETE MEUBILEE

TEGEN SCHERP CONCURREERENDE
VRAAG BESTEKKEN EN PRIJSOPGAAN

welk verkrijgbaar is bij de redactie-administratie genoemd tijdschrift: Leidschestr. 82-84, Amst.

Van het Informatie-Bureau:
INDISCHE VERLOFGANGERS:

Mevr. J. Monster, geb. Braam, Controleur 1e kl. bij de P.T.T.-dienst; p/a. H. Bontekoe, Garmerwolterdijep.

J. F. van der Spek, Politie-opziener in het Departement Oostkust van Sumatra; Rembrandtplein 's-Gravenhage.

W. van Os, Leeraar bij de H.B.S. te Soerabaja; Weg 8, Bergen (N.-H.).

Mr. J. A. Bartelds, Lid van den Raad van Medan; Laan van Meerdervoort 269, 's-Gravenhage.

A. J. P. Moereels, Leeraar bij de H.B.S. te Fultonstraat 185, 's-Gravenhage.

B. L. M. C. Perquin, Refferendaris 1e kl. bij de Tr.; Emmastraat 50, Arnhem.

J. B. Mullié, Gouvernementsarts 1e kl. bij de Volksgezondheid; Haarlemmerweg 9, L.

N. M. Voerman, Onderwijzer 1e kl. bij het Pretoriusplein 21 III, Amsterdam.

R. Edwards van Muijen, Ambtenaar 2e kl. bij de In- en Uitvoerrecht en Accijnzen; 250c, Blaricum.

F. Avontuur, Technisch ambtenaar 2e kl. bij de dienst; Stadhouderskade 91, Amsterdam.

Mevr. J. E. Avontuur geb. Maitimo, tijd. wnd. bij het Hoofdkantoor van den Dienst der Volksgezondheid; Stadhouderskade 91, Amsterdam.

K. J. Kuipers, tijd. wnd. Hoofdcontroleur 1e kl. dienst der In- en Uitvoerrecht en Accijnzen; brugsteeg 30, Rijswijk.

F. H. G. J. van Leeuwen, Assistent-Resident van Soerabaja; Archimedesstraat 58, 's-Gravenhage.

I. H. van der Kloor, 1e Commies bij de S.S. Groot Hertoginnelaan 92, Den Haag.

R. de Gooyer, Ondercommissaris van politie; sidentie Pasoeroean; Bussummerstraat 11a, 's-Gravenhage.

J. Vegter, Administrateur 1e kl. bij de Gouvern. Centrale Burgerlijke Ziekeninrichting te Soerabaja; Nicolaas Beetsstraat 12, Utrecht.

L. G. J. van Gils, Boekhouder 1e kl. bij den Dienst der Zoutregie; p/a. Hotel Rijnland, Steenstraat 12, 's-Gravenhage.

C. A. Tromp, Pakhuismeester 2e kl. bij den Dienst der Zoutregie; p/a. A. J. W. Beyer, Berg en Dal 356, Nijmegen.

G. J. Schuurmans, Politie-opziener in de res. van 's-Gravenhage; Heerensingel 55rood, Haarlem.

J. Beverwijk, Politie-opziener in de res. van 's-Gravenhage; Bloemgracht 83, Amsterdam.

P. E. Moolenburgh, Resident van Bali en Lombok; Hotel Central, Baarn.

J. J. H. Truijten, Leeraar bij de Koning Willem III te Weltevreden; Straalscheweg 36, Venlo.

G. B. Koenders, tijd. wnd. Boekhouder bij den Dienst der Zoutregie; p/a. G. J. Koenders, speet.

T. Blijdorp, Directeur der Kweekschool voor de sche onderwijzers te Jogjakarta; Ermelo.

Ir. F. O. Wegener Sleswijk, Ingenieur 1e kl. pers. titel van hoofdingenieur bij de S.S. p/a. Villa Marina, Menton.

G. O. V. Mallien, Assistent-Resident ter beschikking van den Gouverneur van West-Java; Drebbelsingel 's-Gravenhage.

J. W. Trich, Hoofdcommies bij de S.S. en Tr. van 's-Gravenhage; straat 495, 's-Gravenhage.

J. P. A. van Hulst, Politie-opziener 1e kl. bij de politie; Leerwendaallaan 109, Rijswijk (Z.).

E. H. Simon, Alg. ontvanger der 2e kl. bij de politie te Koetaradja; van Galenstraat 8, 's-Gravenhage.

J. H. Westrik, Politie-opziener in de res. van 's-Gravenhage; Spijkerstraat 160, Arnhem.

C. B. Cramer, Alg. ontvanger 2e kl. bij 's-Gravenhage; Buitenzorg; Halleystraat 7a, Den Haag.

A. F. Lapré, Stationscommies 1e kl. bij de politie; Obrechtstraat 357, 's-Gravenhage.

Th. J. Ouburg, Burgerlijk Ambtenaar, onderdirecteur van de Topografische Inrichting te Weltevreden; Topografischen dienst te Weltevreden; Kopschopstraat 28, Deventer.

J. M. Jordaan, Resident van Soerabaja; p/a. van 's-Gravenhage; la Promenade, 's-Gravenhage.

J. H. Benjamins, Adm. Ambtenaar bij de Generaal van het Departement van Financiën; tel. „Nationaal“, Gr. Hertoginnelaan 250, 's-Gravenhage.

J. A. P. Hille Ris Lambers, Officier van 's-Gravenhage; 2e klasse; Jorwerd.

J. E. VAN VEEN 'S-GRAVENHAGE

Van Hoornbeekstraat

Eerste klas Schoenmakerij
... en Reparatie-inrichting

Extra bewerking voor ABNORMALE EN GEVOELIGE

DENKT

U wel aan ons blad voor
Uw reclame?

Vleeschhouwerij - Spekslagerij

Verwoerd-Voorburg, Tel. V. 106

Keurige Bediening

Oude gerenommeerde Zaak - Daar benevens zeer concurrerend adres
VERWOERDT VOORBURG
HEERENSTRAAT 11 TELEFOON V. 106

BELT
ONS OP!

Leverancier van de voornaamste families uit Den Haag en Voorburg
VRAAGT BIJ ONS PRIJSOPGAAF!
TELEFOON V. 106

Mutatiestaat van 13 tot 20 October.

Nieuwe Leden: Geïntroduceerd door:

Logisch Adviesbureau voor Indische Ouders, „Pa-
te Oosterbeek. f 5.—
Dorth, Velp, Havelaarstraat 1. f 5.—
A. S. Vrancken, Wethouder van Onderwijs, Nij-
gen, van Slichtenhorststraat 8. f 5.—
E. J. Th. F. van Hoorn, 1ste Ambtenaar ter Se-
rie te Wamel, p/a. Nijmegen, A. Noorduijnstraat
f 5.—
Baron van Ittersum, Directeur van de Geldersche
Vereeniging te Amersfoort, St. Anfridusstraat
f 5.—
Berkman, Indoloog, Leiden, Groenhovenstraat 15.
Indoloog, Leiden, Zoeterwoudsche Singel 45.
Litt. Jur. Cand., Leiden, Jan van Goijen-
10. f 5.—
Rexsen, Rotterdam, Schiedamsche Singel 94a.
Drooglever Fortuijn, Lid van de 2de Kamer der
Scheveningen, Stevinstraat 80. f 5.—
Th. Lussanet de la Sablonière, oud-President van
Raad van Justitie te Padang, Den Haag, Bezui-
outscheweg 327. f 5.—
van Bommel, Gep. O.-I. Ambtenaar, Den Haag,
houthuscheweg 249. f 5.—
G. Havik, oud-Hoofd Analyse Laboratorium te
zorg, Den Haag, Sleedoornstraat 25. f 5.—
H. Scheurer, oud-Kapitein N.-I. L., Den Haag,
85a. f 5.—
Dionius van Herwerden, Ass.-Resident m.v., Den
Stadhouderslaan 20. f 5.—
Deek, Den Haag, Postbus 141. f 5.—
H. J. van der Grinten, Den Haag, Meerdervoort 665. f 5.—
oud-Hoofdinspecteur, Chef P. en T. in N.-I.,
ningen, Helmstraat 2B. f 5.—
Zutphen Jr., Administrateur ondern. „Pasir
te Tjibadak (Preanger). f 6.—

Eigen aanmelding.
Secretaris Afd. Arnhem.
Voorzitter Afd. Nijmegen.
Secretaris Afd. Nijmegen.
Eigen aanmelding.
den heer P. van Hoeve te Leiden.
den heer H. J. A. Raedt van Oldenbarnevelt te Den Haag.
Secretaris Afd. Den Haag.
Eigen aanmelding.
Eigen aanmelding.
Secretaris Dagelijksch Bestuur.
Hoofdvertegenwoordiger „Oost en West“ in Oost-Indië.

Afschrijven:

Wijkendam, oud-Dirigeerend Officier van Gezond-
N.-I. L., Den Haag, Stadhoudersplein 95 (over-
)

Fr. Piekema, Majoor der Kon. Maréchaussée te Gro-
ningen.

Adresveranderingen:

Doorn, Administrateur s.f. „Goedo“, van: Djom-
naar: Amsterdam, Willemsparkweg 148, p/a.
Doorn. f 6.—
West, Administrateur s.f. „Djatibarang“ van
naar: Amsterdam, Heerengracht 477, p/a.
Schappij tot Exploitatie s.f. Djatibarang. f 12.—
Boenburgh, Resident van Bali, van Boeleng
Baarn, Hotel Central. f 5.— (afd. Utrecht).
Kroon, oud-Resident, Breda, van: Baronielaan
naar: Zandberglaan 7. f 12.—
Oud-Hoofdingenieur, van: Voorthuizen
Den Haag, Vos in Tuinstraat 2. f 5.— (tijdelijk
)

G. Bousquet, Gep. Architect B. O. W., thans te Welte-
vreden.
Mr. W. de Bruin Kops, thans Agent der Kon. Paket-
vaart Mij. te Singapore.
J. F. van Duuren, Controleur B.B., thans te Pati.
F. W. Has, oud-Kapitein Mil. Adm., thans te Buiten-
zorg, Panaragan-Gestichtsweg 6.
W. H. Heil, van: Soerabaja naar: Padang.
J. E. H. Heins, Commies Residentiekantoor van: Rem-
bang naar: Tasikmalaja.
W. A. Heijer, van: Bandoeng naar: Probolinggo.
J. H. A. Jacometti, Kapitein Inf., thans te Djambi.
L. A. Jordaan, Controleur P. T. T., thans te Tandjong-
Pandan.
B. H. J. van Kerkhoff, Gep. Civiel Gezaghebber B. B.,
thans te Soerabaja, Winojo V. No. 34.
Mr. N. Koers, Advocaat en Procureur, van: Medan
naar: Palembang.
R. W. Kofman, Controleur B. B., thans te Moea-
ralaboeh.
F. B. Kroese, thans Directeur der Geweermakersschool
te Meester-Cornelis.
G. W. A. Lucardie, commies P. T. T. thans te Buiten-
zorg.
Mr. N. de Man, Ambtenaar B. B., thans te Tjilatjap.
A. N. H. van Nes, thans Administrateur van een sui-
kerfabriek te Sidhoardjo.
C. W. Pantekock, Majoor Mil. Adm., thans te Bandoeng.
Mevrouw Martha Soesman, van: Soember Waras, La-
wang, naar: Malang, Julianastraat 30.
Soetjiplo, Indisch Veearts, thans te Solo.
E. F. G. Townsend, Controleur B.B., thans te Tegal.
A. Verheul Jr., fung. Controleur B.B., thans te Lho-
Seumawé.
C. H. M. van Wieringen, 1ste Luit. Inf., thans te Batoe-
Djadjar.
N. A. van Wijk, Controleur B.B., thans te Ternate.

ELECTRISCHE GEYSERS

Goedkoop — Zuinig — Gevaarloos

Complete Electriche Sanitaire Installatiën

W. G. SCHEERES

Electro-technisch Bureau 5032

DEN HAAG

Kantoor en Monsterkamer Hooigracht 1c Telef. 15170 Magazijn en Werkplaats Laan van Roos en Doorn 9

KNIP-ACADEMIE „CASANO“

EDISONSTRAAT 126 — 's-GRAVENHAGE

Cursus en Privaatlessen in het knippen van Dames- en Kinder-, Boven- en Onderkleeding. — (Moderne methode) Zeer geschikt voor Indische Dames

PAPIEREN PATRONEN OP MAAT

Aanbevelend, Mevr. J. NOLDUS, Gediplomeerd te Parijs

CITY-THEATER

Tel. 15854 - Veenstraat 25 - Tel. 15854

VANAF VRIJDAG 22 OCTOBER A.S.

LON CHANEY en de bekoorlijke NORMA SHEARER

in VICTOR SEASTRÖM
nieuwste Triomf-Film

DE KEIZER VAN PORTUGAL

naar den gelijknamigen roman van SELMA LAGERLÖF
IT'S A METRO-GOLDWYN-MAYER!!!

TEN TOONEELE het beroemde Russische
KEDROFF KWARTET

J. H. STRIK & ZONEN

POELIER - DEN HAAG

CH. BOURBONPLEIN 24a - TELEFOON 71891
PAVILJOENSGRACHT 16 - TELEFOON 13252

Eigen Mesterij te Wassenaar, Papelaan, Tel. Wassenaar 153

PRJSCOURANT.

ZWARE HEIHAZEN	f 3.50 tot f 4.—
FAISANTEN	f 2.50 tot f 2.75
WILDE EENDEN	f 1.25 tot f 1.50
TALINGEN	f 0.60 tot f 0.80
SMIENTEN	f 0.70 tot f 0.90
JONGE PATRIJZEN	f 1.60 en f 1.80
OUDE PATRIJZEN	f 0.80 en f 0.90
BRAADKIPPEN	f 1.25 tot f 2.—
POULARDEN	f 2.25 tot f 3.50
SOEPPIPPEN	f 1.50 tot f 2.—
JONGE DUIVEN	f 0.60 tot f 0.80
KORHOENDERS	f 2.25 tot f 2.50
WILDE KONIJNEN	f 1.— tot f 1.25

Schoonmaken van alle soorten Wild en Gevogelte, zeer billijk en net.

THUISBEZORGING ZONDER PRIJSVERHOOGING

STRIJK- EN GLANSINRICHTING

M. VAN DEN BERG

ASMANSTRAAT 15 - 's-GRAVENHAGE 5277

MAAL ADRES VOOR INDISCHE FAMILIES

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPH. No. 12512 DEN HAAG
 DROGERIEN :: CHEMICALIËN
 DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
 EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS 5023

C. HOYNG
 SPUISTRAAT 20-22 DEN HAAG
 AMSTERDAM - UTRECHT
KRISTAL - PORSELEIN
 VAZEN, BLOEMPOTTEN, ZUILEN MET
 POTTEN, KLOKSTELLEN, ENZ., ENZ.,
 UIT DE PLATEELBAKKERIJ
 „ZUID-HOLLAND" TE GOUDA 5027
 MAIL- en HUTKOFFERS in alle afmetingen
 Garantie voor gave overkomst

RIJWIELHANDEL P. J. NASSENSTEIN
 BACHMANSTRAAT 42 TEL. 17033 DEN HAAG

Verkoop van ALLE merken rijwielen en banden. Mofelen, nikkelen en repareren van rijwielen en motorrijwielen. Reparatiën onder GARANTIE. Stallen en onderhoud van rijwielen.

WISBRUN & LIFFMANN
 Veenestraat 35-37 - Tel. 12503 - Den Haag
 DAMES MODEARTIKELEN.
 ZIJDEN STOFFEN, FLUWEELEN, KANTSTOFFEN.
 ALLE SOORTEN GARNEERINGEN. ENZ.
 BALARTIKELEN. 5022

EEN VERSTANDIG ZAKENMAN

doet verstandige dingen.
 Hij zorgt voor een goed ingerichte administratie, kundig personeel, een net ingericht kantoor, om zijn klanten behoorlijk te ontvangen en bedienen. Natuurlijk levert hij ook prima artikelen. Zijn firma moet een goeden indruk maken op zijn klanten en op hen, die hij tot zijn klanten wil maken. Daarvoor zorgt hij ook, dat zijn handelsdrukwerk een correcten indruk maakt, zoowel wat betreft stijl als uiterlijk. Ook zijn reclamewerk moet er aanlokkelijk uitzien, want hij weet, dat slecht reclamewerk wel drukwerk, maar geen reclame zou zijn. Hij zoekt dus voor zijn drukwerk een drukker die zoo goedkoop mogelijk is, maar niet ten koste van de kwaliteit van het drukwerk. Hij weet, dat dan de zuinigheid de wijsheid zou bedriegen. Dergelijk verstandige zakenlieden bestellen tot hun groote tevredenheid hun drukwerk bij een der beste drukkerijen van Den Haag S

N. V. DRUKKERIJ TEN HAGEN
 DEN HAAG NOBELSTRAAT 20 - TEL. 11987

Confiserie en Chocolaterie Royales
J. A. KRUL
 Salon de Rafrâchissements 5015
 NOORDEINDE 44 DEN HAAG

HOTEL „DE TWEE STEDEN" RESTAURANT „DE TWEE STEDEN"
 Buitenhof Telefoon Nos. 15950 - 15951 - 10062 's-Gravenhage
FAMILIE HOTEL EERSTE RANG IN HET CENTRUM DER STAD
 SPECIALE TARIEVEN VOOR LANGDURIG VERBLIJF KAMERS MET STROOMEND WATER EN PRIVE BAD
 THE DANSANT - DINER CONCERT
 ROEMEENSCH ORKEST
 UITSTEKENDE KEGERENOMMEERDE WIJNKEL

Vereeniging „OOST en WEST"
 HOOFDBESTUUR: Heulstraat 17, 'S-GRAVENHAGE.

STUDIE-COMMISSIE. De gedelegeerde dezer Commissie, de Heer J. C. HIETINK, Prins Mauritsplein Haag, Tel. 50752, neemt belangeloos de zorg op zich van in Nederland vertoevende kinderen lieden uit Oost- en West-Indië, die hier te lande geen familie of kennissen hebben, die dit kind **INFORMATIE-BUREAU** ten behoeve van personen, die een werkkring zoeken in Nederl. Oost- of West-Indië of daartoe hunne kinderen of pupillen willen opleiden, ook voorlichting verstreckende op elk gewenscht punt. Personen van Indië komende of aanraking met Indië zoekende. Men wende zich tot den Secretaris, Heer J. C. HIETINK, 's-Gravenhage, Telef. 14519, Bureau-uren 10-12 v.m. en 2.30-4 n.m. Schriftelijke verzoeken om informatie worden zonder bijvoeging van porto voor de beantwoording worden als regel buiten beschouwing gelaten.
TEHUIS VOOR INDISCHE STUDENTEN, Prins Mauritsplein 23, Den Haag, Telef. 50752. Dit tehuis biedt aan studeerenden van alle landaarden uit Oost- en West-Indië, wier ouders niet in Nederland wonen, tegen matigen prijs een tijdelijk verblijf aan, desgewenscht met hulp en voorlichting. De directie te richten tot den Directeur, den Heer J. C. HIETINK of den administrateur, den Heer W. MELJERS.
TEHUIS VOOR NEDERLANDSCH-INDISCHE BEDIENDEN, „Persinggahan", van Boetselaerlaan 2, 's-Gravenhage, waar Ned.-Ind. bedienden een tijdelijk onderkomen en hulp en raad kunnen vinden. De directie te richten tot den Directeur, den Heer F. DE MUNNIK, Telef. No. 50248.
LEESZAAL, Heulstraat 17. Bevat de actuele lectuur betreffende Oost- en West-Indië.
NEDERLANDSCHE REISVEREENIGING (Anna Paulownastraat 48, Den Haag). Samenwerking met de reisvereenigingen van Nederland en de landen die uit Nederland naar Indië gaan en omgekeerd, op de landreis in Europa reisgelegenheid te verstrekken als waarborg voor een billijke en belangwekkende reis.
BUREAU VOOR ADVI-ZEN op huishoudelijk- en maatschappelijk gebied, onder leiding van den Heer J. Franco Mendes-Calisch en L. Kappeijne van de Coppello-Wijgers. Spreekuur Donderdagmiddag 2-4 en volgens afspraak, Nic. Maesstraat 57, Amsterdam, Tel. 22492.
 Aan dit bureau is een cursus verbonden ter opleiding van vrouwen en meisjes die naar Indië gaan.

* * Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West", Heulstraat 17 en bij den Heer MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

- a. 1. Een boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn. (Tweede druk) Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
- 2. Onze Oost, II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven, door T. J. BEZEMER. Prijs: f 0.05 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
- b. Onze West Tweede druk bestaande uit:
 - 1. De Kolonie Suriname, door FRED. OUDSCHANS DENTZ;
 - 2. De Kolonie Curaçao, door Mr. B. DE GAAY FORTMAN. Prijs: f 0.50 en f 0.06 frankeerkosten.
- c. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen: Werkjes
 - No. I. De Bestuursambtenaren in Nederl.-Indië. (Thans in revisie). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. II. De Geëmployeerde bij de Javasniker-Industrie. (Thans in revisie). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. III. De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië. (2de verbeterde druk). Prijs: f 0.50 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.
 - No. IV. De Ingenieur in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.75 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. V. De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VI. De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. VII. De Vooruitzichten van den Nederlandschen Arts in Nederl.-Indië, zoomede verplegers en verpleegsters, militaire apothekers bij den Burgerlijken Militairen Geneeskundigen Dienst aldaar. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. VIII. De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. IX. De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederl.-Indië. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
 - No. X. De Ambtenaar bij den Post-, Telegr.- en Telef.dienst in N.-I. (Op nieuw herzien). Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.06 frankeerkosten.
 - No. XI. De Geëmpl. bij de Rubber-(cautch.) cultuur en bij eenige Bergcultures in Nederlandsch-Indië. Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.

- Onze Koloniën. Prijs f 0.35 per exemplaar en f 0.04 frankeerkosten.
Serie I. No. 1. Nederlandsch-Indië en de handel. 2. Indische toestanden gezien door een inlander. 3. Het leven van den bestuursambtenaar in het binnenland. 4. Sarikat-Islam. 5. De Suikernijverheid in Nederlandsch-Indië. 6. De afschaffing van de laatste heerendiensten op Java. 7. Denkbeelden der Inlanders van onze Indischen Archipel omtrent het ontstaan van ziekten. 8. De Europeesche vrouw in Indië. 9. De bosschen van Nederl.-Indië, hunne benutting en verzorging. 10. Over de Kolonie Suriname.	Serie II. No. 1. De militaire positie van Nederlandsch-Indië. 2. Het Javaansch toneel. 3. Het spoor- en tramwegwezen in Nederlandsch-Indië. 4. De thee- en koffieplanten op Java. 5. 's Lands Plantentuin te Buitenzorg. 6. Een doode taal in Indië. 7. De inlandische dorpsgemeenschap op Java. 8. De rijstteelt in Nederlandsch-Indië. 9. De Javaan gelijk hij schijnt en is. 10. Brandende Koloniale Vraagstukken.
- Serie III.
- No. 1. Over Bali en zijne bewoners.
 - 2. Bevloeiing in Nederlandsch-Indië.
 - 3. Kindercriminaliteit in Nederlandsch-Indië.
 - 4. Indische Scholen onder de Oost Indische Compagnie.
 - No. 5. Nederlanders in Indië.
 - 6. Het Nederlandsch-Indisch Volksredietwezen.
 - 7. Het leven van den Europeeschen militair in Ned. Oost-Indië.
 - 8. De Slavernij in Oost-Indië.

Bovenstaande werkjes zijn ook verkrijgbaar bij den Hoofdbestuur der Vereeniging in Ned.-Indië, den Heer Mr. K. FAUSER, Tandjong Balei, Sumatra's Oostkust.

Koninklijke Paketvaart-Maatschappij.
 Geregelde mail-, passagiers en vrachtgoederendienst.
 tusschen de havens in den Nederlandsch-Indischen Archipel, in verbinding met Singapore, Penang en Australië
 Uitvoerige dienstregelingen zijn verkrijgbaar bij de Directiën te Amsterdam en te Batavia. 5215

Zeebaboe's en Jonge
 beschikbaar.
 Te bevragen in „PERSINGGAN"
 Advies Bureau en Tehuis voor Nederl.-Ind. van Boetselaerlaan 2 DEN HAAG Tel.